

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marshall, Sibiu

INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani.

Apare în fiecare Duminică

De preste săptămână.

De o săptămână încoace luarea aminte a lumii e tot mai mult atrasă de războiul ruso-japonez

Intemplantările mai însemnate sînt:

Atacul repetit în mai multe zile și nopți asupra Port-Arthurului de către Japonezi.

Atât Rușii, cât și Japonezii au continuat și continuă concentrarea de trupe (mobilizare).

Vladivostoc a fost închis de Japonezi de către mare.

Corea s'a dat pe partea Japoniei.

Japonia i-a asigurat neatîrnarea și integritatea. Aceasta a produs neplăcere în Rusia.

*

În colonia germană din Africa s'au continuat ciocnirile între Nemți și Herrerii răsculați; spre răsărit dela Omaruru s'a dat o luptă mai mare.

*

În Macedonia s'au ivit bande mai mici de ale răsculaților, cari au fost împrăștiate de oastea turcească.

*

Delegațiunile 'și-au gătat lucrările și dieta Ungariei 'și-a început ședințele; la ordinea zilei este proiectul de recruți

Locuitorii Coreei sînt înrudiți cu Chinezii și Japonezii, dar s'au deosebit de aceștia în multe privințe. Ei sînt oameni blânzi și așezați; le plac ocupațiile liniștite și n'au aplicare pentru războaie. De aceea și armata lor e slabă.

Corea este împărăție. Împăratul o cărmuiește cu câțiva miniștri, numiți de el, cari au apoi pe lângă sine sfetnici și secretari de stat.

În numărul nostru de azi dăm chipul celor 5 secretari de stat coreani, în posturile lor oficiale.

Din Corea: Secretari de stat

A combate socialismul și a feri astfel poporul nostru de căi rătăcite și lui primejdioase — este cea dintâi datorință a fruntașilor dela țeară, în-deosebi a preoților și învățătorilor. Ei trebuie neînterupt și pe toate căile să-l lumineze și să-i arete, că făcându-se socialist, urmează nește propovăduiri false, cari în forma cum se lătesc, nici când nu se pot împlini, dar rău și primejdie îi aduc pe cap.

În privința aceasta învățătorimea și preoțimea noastră are chiar acum câteva pilde vrednice de urmat, pilde date de unii din cei mai înalți și iubiți fruntași ai clerului nostru de amîndouă bisericile.

Mai săptămânile trecute vrednicul episcop al Lugojului, Ilustritatea Sa dl. *Dr. Vasile Hossu*, a dat o pastorală, care s'a cetit în bisericile din întreaga diecesă și în care se arată primejdia, ce aduce poporului socialismul.

Un alt ilustru episcop și cu durere pentru popor, *Dr. Demetriu Radu* dela Oradea, a mers în Beiuș, între popor, pe care asemenea încep a-l seduce socialiștii. Episcopul a primit deputați din 7 sate din jurul Beiușului și le a făgăduit că le împlinește cererile, anume de-a da comunelor

în arîndă pășunile episcopiei pe 3 ani și cu preț foarte mic, ca astfel să fie ușurat poporul credincios. Aceasta măsură umană a tras țolul de sub picioarele agitatorilor socialiști din jurul Beiușului.

Acum Duminica trecută un fruntaș al bisericii ortodoxe, vrednicul asesor consistorial din Sibiu, dl. *Nicolau Ivan* a ținut în sala comitatului, înaintea unui public ales, o prelegere despre socialism, cu titlul: *Socialismul, ca primejdie națională*. În aceasta dl. Ivan arată primejdia socialismului pentru poporul românesc. Începînd cu numărul viitor vom publica aceasta însemnată prelegere și apoi vom arăta relele socialismului.

Azi numai atîta voim să mai spunem, că foile socialiste »românești« sînt toate făcute și scrise de Jidovi-unguri, în o limbă, nu românească, ci pășerească, de nu știi să rizi, ori se te necăjești de obrăznicia acestor oameni, cari se adresează la poporul românesc. Astfel d. e. »*Voința Poporului*«, foia »socialde-mocrată« din Bpesta, are de primpredactor pe *Mezősi Vilmos* (sigur un Ungur de 5 pițule), și redactor resp. pe *Csanády Dénes*! Adecă un Mezősi

DIN COREA.

— Vezi Ilustrația. —

Corea pe pămîntul căreia se va întempla probabil lupta mai mare între Ruși și Japonezi, este o peninsulă muntoasă, încunjurată de trei părți cu mare. Ea este în mărime aproape cât Ungaria (218 mii km \square) dar' populațiunea e foarte rară, cam $5\frac{1}{2}$ mil.

Corea e bogată în rîuri, dar' numai vre-o zece din ele sînt navigabile și și pe aceste navigațiunea e în mîinile Japonezilor și Chinezilor.

În Coreea se spală pe rîuri mult aur, dar' altcum țeara nu e bogată în aur, ci mai mult în fier, dar' exploatarea e puțină.

Popolațiunea se ocupă cu creșterea vitelor, dar' e însemnat și mătăsăritul și prăsierea tăbăcului; e în floare apoi și grădinaritul. Industria e nedesvoltată; afară de mătăsărit, mai însemnat ram de industrie este fabricarea de hîrtie. Hîrtia din Coreea e foarte bună și îmbibată cu oleiu se fac din ea haine, ploiere ș. a. Negoțul începe a se desvolta acum și are un mare viitor.

Străini locuiesc puțini în Coreea, Chinezii, Japonezii și vre-o 300 de Americani, cari toți se ocupă cu negoțul.

Orașe mai însemnate sînt puțin în Coreea, în total vre-o opt. Între aceste este capitala Soeul, cu $\frac{1}{4}$ milion de locuitori.

De-ale socialismului.

De cîtva timp încoace mereu vin știri despre mișcări și reșmirițe socialiste, cu deosebire din Bănat și din unele părți ungurene, cum e Bhorul etc. Zilele aceste s'a scris prin foile ungurești, că în Bihor era să izbucnească o răscoală a Românilor, pusă la cale de socialiști, dar' în urmă s'a adevărit, că știrea a fost exagerată (mărită) și că de răscoală nu e nici vorbă.

Fapt adevărat este, că în părțile bănățene și ungurene învățăturile socialiste s'au răspândit și printre Români, deși nu' în măsură așa mare. Ba unii speculanți Jidovi și alți străini scot și foi »socialiste« în românește, avînd de scop a trage foloase dela bietul popor dus în rătăcire.

Pe noi, cari avem, iubire sinceră de neam, ne doare că aceste învățături greșite sînt urmat și de unii din poporul nostru, ne doare din cauză că știm și vom dovedi o că socialismul pentru noi numai păgubitor și stricăcios este.

Azi însă nu voim să vorbim de aceasta, ci să atingem unele momente de interes pentru noi în aceasta afacere.

și un Csanády se voiască a ferici poporul român!

Despre toate aceste vom mai vorbi, ear' azi de încheiere zicem poporului nostru, se grijească și se nu asculte de *profeți falși și mincinoși!*

Alegerea din Nădlac. In cercul Nădlacului candidații de deputați acum își desvoaltă programul prin comune. Este un candidat guvernamental și doi opoziționali. Românii naționaliști condidează pe avocatul din Arad, Dr. I. Suci.

Alianța întreită și afacerile din Balcani. Foaia »Localanzeiger« din Berlin e informată din Roma, că statele triplei-alianțe (Austro-Ungaria, Germania și Italia) au făcut o nouă înțelegere cu privire la afacerile din Balcani, în sensul, ca nici unul din aceste state să nu sufere pagube din încurcările balcanice.

Dieta. Dieta Ungariei și-a început de nou ședințele Marti, în 1 Martie c. In ședința aceasta s'a statorit ordinea de zi, anume s'a hotărît să se puie la ordinea zilei continuarea discuției asupra proiectului de recruții, care s'a și început în ședința de Miercuri.

Obstrucționistii au declarat în o ședință a lor, că vor continua cu obstrucția (impotrivirea), ear' în acest cas Tisza e hotărît a schimba regulile lăuntrice ale dietei, ca să împedeze obstrucția

Vor urma earăși scene turbulente.

Universitate italiană. Ocăr-muirea austriacă a hotărît ridicarea universității italiene în Rovereto. Deocamdată se va deschide numai facultatea de drept.

DIN LUME.

HERRERII.

Răscoala Herrerilor în Africa continuă. Un detașament de oaste germană, sub comanda maiorului Estorff, a avut în 25 Febr. c. o luptă mai mare cu răsculații, spre răsărit dela orașul Omaruru. Lupta a durat 10 ciasuri. Herrerii au avut poziție tare, care a fost cuprinsă cu asalt. Li-s'au luat 500 de vite mari și 2000 vite mici, Dintre Nemți a căzut un oficer și sunt câțiva răniți.

Din Macedonia.

La orașul Gevgheli și lângă Stoiacovo s'au ivit bande de răsculați. S'a încins o luptă între ele și Turci, fiind morți și răniți de ambele părți. Bandele s'au împrăștiat.

FOITA.

Măriuța lui Pavel

sau
Fedepsirea lăcomiei.

Povestire
de
Ioil Vlaten.

(Urmare)

Dar' însă »vremea tace și trece« și și Pavel așa cam nebăgat în seamă de frate său ajuns v. etnic, era trecut de vârsta copilăriei, era flăcău de 20—21 ani și se gândea la însurat, căci cugeta, că poate dacă se va căsători și se vor mai curma și lui zilele cele rele și vor veni și pentru el zile mai bune și mai blânde.

Puse el adecă ochii pe o fată, care era cea mai frumoasă din Pădureni. Pavel încă era copil frumos și voinic, apoi pe lângă aceea mai era și bogat, de aceea fata se îndrăgostii de dînsul și fiindcă nu le sta nici o piedecă

Știri mărunte.

Loubet preș. republ. franceze va sosi în Roma în vizită oficială, în 24 Aprilie a. c.

Sé anunță, că Anglia a căpătat concesie pe 100 ani dela Persia a deschide mine.

Proiectul de budget al Sârbiei pe anul 1904 arată un deficit de preste 6 milioane de dinari, care se va acoperi din venitul vămilor, urcării dărilor directe etc.

Vremea.

In Europa vremea s'a schimbat puțin. La noi vremea a fost mai moale, cam cu ceață, în părțile răsăritene uscată și mai rece. Profețire: Cu puțin schimbări se poate aștepta vreme noroasă, în sud, ici colea umedă

Răsboiul dintre Rusia și Japonia.

In răsboiul ruso-japonez luptă hotărîtoare nu s'a dat, ci numai ciocniri și atacuri pe uscat și pe mare.

Japonezii au atacat de mai multe ori Port-Arthur, voind sau a-l închide de cătră mare prin scufundare de năi sau a-l ocupa, dar' nici una nu le a succes.

In Corea au fost mai multe ciocniri de avangarde. Trupele principale tot mai mult se apropie de olaltă pentru lupta hotărîtoare.

Știrile mai nouă sînt următoarele:

Soeul, 28 Febr. c.

Guvernul Corean a hotărît ca oastea coreană să sprijinească pe Japonezi.

Tokio, 28 Febr. c.

Intre Japonia și Corea s'a încheiat un tratat, prin care Coreei li se asigură neatrănarea și întregitatea teritorului, ear Japonia are să ia parte la reformele lăuntrice ale Coreei.

Petersburg, 29 Febr. c.

Cercurile politice rusești sînt necăjite pentru legătura dintre Japonia și Corea; se zice, că prin acest pas Corea a vătămât neutralitatea.

Petersburg, 29 Febr. c.

Generalul rus Stöffel, comandant în Port Arthur, a dat o proclamație, în care zice că Japonezii vor cu ori-ce preț a lua Port-Arthurul. Ei voiesc a-l închide și de cătră uscat și așa, zice Stöffel, închiși de trei părți de mare, ear' pe uscat de dușmani, nu avem altă scăpare, decât a lupta până la ultima răsufare.

Petersburg, 1 Martie c.

După știrile sosite cavaleria rusească ar fi străbătut în Corea.

O ciocnire a avut loc între Ruși și Japonezi în nordul Corei.

Rapoartele oficerilor ruși arată că Japonezii ar fi bătut în retragere.

Paris, 1 Martie c.

Știri sigure arată că situația de la Port-Arthur este din cele mai serioase.

In cazul cel mai bun Port-Arthurul n'are provisiuni decât cel mult pentru 5 luni.

Petersburg, 1 Martie c.

Telegrame sosite din Charbin vestesc că Rușii ar fi adoptat tactica de a se retrage dela Dalny la Charbin Intr'adevăr un ordin al generalisimului rus poruncește a se retrage armata, spre aceasta din urmă localitate.

Petersburg, 1 Martie c.

Să vestește din Vladivostock că 10.000 soldați chinezi înaintează spre Mangiuria, voind a ataca armata rusească.

Știrea aceasta provoacă mari nemulțimiri în cercurile militare rusești.

Londra, 1 Martie c.

Din Cifu se telegrafează lui »New-York Herald«, că 120 mii de Japonezi au sosit la Soeul și 80 mii au trecut prin oraș.

Londra, 1 Martie c.

Portul rusec Vladivostoc e blocat (închis cu năi). Flota rusească nu poate ieși în marea deschisă. Să așteaptă atacul flotei japoneze.

Petersburg, 1 Martie c.

Dela declararea răsboiului au plecat din Rusia 132 trenuri militare, cu câte 400—900 soldați. Acum pleacă pe zi câte 6 trenuri cu soldați.

Ireuce, 1 Martie c.

După raportul ministrului rusec de răsboiu în 1 Martie a plecat pe lacul Baical cel dintăiu tren militar, alcătuit din 25 de vagoane.

Din Mediaș.

— Febr. 1904.

De oare-ce până astăzi nu s'a publicat despre decursul petrecerii din 8 Ianuarie n. a. c. In foile noastre românești nimic, datorința îmi impune să fac eu un mic raport despre percursul acestei petreceri.

În 8 Ianuarie st. n. a. c. am avut ocașiunea a participa la producțiunea teatrală-declamatorică și corală, aranjată de tinerimea studioasă din Mediaș și jur. și de tinerii țărani și țerance din Mediaș, sub conducerea vrednicului învățător Filon Necșa.

Amăsurat programului, producțiunea s'a început la 8 ore seara, după-ce sala a fost ocupată de un public numeros și ales.

Punctul I. a fost: »Sergentul« poezie de V. Alexandri declamată cu atâta dibăcie,

în cale, se sfătuiră ca se se căsătorească cât de grab, căcl fata, pe care și pusese Pavel ochii era numai ea singură la părinți, nu avea nici frați nici surori și părinții ei erau bătrâni și voiau se o vadă așezată până nu a murî, ca se moară mai odihniți

Fratele lui Pavel, Petru, când li spuse Pavel, că ce vrea dînsul, se părea că nu se prea învoiește la una ca aceea. Și-i era oare cum acum se-l lase pe frate-său se se însoare, că apoi știa el, că nu o vor mai putea duce la olaltă așa după-cum va voi el, ca și el, ca și până acum. Incercă deci cu vorbe bune se-l abată pe frate-său dela gândul, ce și-l pusese, dar' însă nici cum nu-l pută abate dela gândul lui. Vězând Pavel că Petru nu se prea învoiește la căsătoria lui și nu se uită cu ochi prea buni la el, ori-cât era el de blând și de blăjin, nu se pută răbda se nu zică într'o seară cătră frate-său, după-ce acesta li tot vorbi, ca se se lase de cugetul lui.

— Știi ce frate! până acum am ascultat toate lucrurile și vorbele câte mi-le-ai spus și

de au fost bune și de au fost rele, nu și-am băgat nici o vină la nimic; dar' acum la aceasta nu te pot asculta și nici nu vreau ca se te ascult. Cum îmi voiu căuta eu, așa voiu umbla. De aceea dar' te rog bade — căci li zicea bade la Petru — se-mi dai pace acum la căsătoria mea și te fă și d-ta cu voie bună și nu fi nimic supărat, că doară mulțam lui D zeu — avem cu ce fi și cu ce trăi și dacă vom fi mai mulți ca și până acum.

— Bine, bine — zise Petru, cam curgura de jumătate — dar' tu nu știi încă câte toate. Tu ești încă tinăr și nu înțelegi, că cum stă lumea aceasta. Tu gândești și faci planuri ca toate se fie bune, însă nu știi, că cât de cu greu poți face se fie bine. Altcum eu nu-ți stau împotrivă, dacă nu vrei se mă ascult, fă tu cum vei socoti, numai la vreme se nu-ți pară rău de ce ai făcut; mai ales de va fi o femeie gureșă și nărăvoasă soțita, apoi nu știu cum o vom duce la olaltă, că știi tu bine firea mea.

(Va urma).

de d-șoara Lucreția Făgețan, care s'a ivit pe bină într'un costum frumos țărănesc, încât a fost aplaudată de întreg publicul.

Punctul II a fost »Creditorii« comedie într'un act de V. Alexandri, care a fost predată de dl Dumitru Limbeșan, T. Popa, I. Pecurariu și d-șoara Lucreția Făgețan într'un mod artistic fiind răsplățiți cu lungi aplause.

Punctul III a fost »Patru păstori« colindă de P. Popoviciu, executată în 3 voci de fetițele române, îmbrăcate în costume românești. Doamne că drăgălașe mai erau, și bine le mai sta, în portul lor românesc strămoșesc îți era mai mare dragul de ele.

Tot atâta de plăcut a fost ascultată și »Hora ostașilor români«, poezie de Th. Gheorgescu de sub ptul 5 din partea corului mixt, care eară a fost viu aplaudată.

Urmează »Vivandiera« scena militară, de V. Alexandri, care a făcut impresiune foarte plăcută asupra publicului asistent; a fost foarte bine predată; cu deosebire a meritat toată lauda d-șoara Victoria Necșa care a reprezentat în joc, pe frumoasa Porumbiță, executând frumos cântecul.

Nu mai puțin pot zice despre șezătoarea la țară de sub p. 6 din partea a 12 fetițe

Apoi »Țiganul cinstit« din p. 7 din program, o amecdotă de Th. Speranță, care au fost reprodusă de dl T. Popa, a făcut earăși o mare și plăcută impresiune asupra publicului.

În fine a urmat »Tabloul viu« (Nașterea lui I. Christos), care încă a reușit foarte bine în focul bengalic, și de odată s'a auzit stihul Antăiu din Doxologia, cântându-se în două voci din partea fetițelor, cari erau așezate la un loc nevăzut, crezând că auzi ângerii din ceriu cântând; chiar și din cel mai inimos om a stors lacrimi de bucurie.

Au urmat jocurile naționale ca de obicei, cari au fost foarte bine jucate din partea alor 9 tineri voinici și vînjoși.

La 5 ore dimineața s'au dus cu toții la casele lor plini de mulțămire, că au putut vedea lucruri, cari pot zice, că mulți din publicul asistent n'au mai văzut.

Ca ceva neplăcut și de însemnat e, și trebuie să comunic faptul, că inteligența noastră atât din Mediaș, cât și cea din jur, o mare parte din ea s'a abținut, precum în trecut așa și acum dela frumoasa petrecere, ceea-ce e de regretat, și de regretat mai mult este faptul, că unii au încercat a abate pe tineri de a-și juca rolul, după-ce l'au învățat. E trist acest lucru, pe care acum îl remarc simplu!

Un participant.

Impresii dela petrecerea meseriașilor din Seliște.

Tuturor ne este cunoscută frunțașă comună Seliștea. La dreptul vorbind nu odată ba așa putea zice de multe ori 'mi-s'a dat ocaziune să mă delectez în acel raiu românesc. Și întotdeauna m'am reîntors cu câte o suvenire în inimă, adecă mulțumit de succesul diferitelor producțiuni și petreceri, aranjate de simpaticii Selișteni.

Nu voiesc să fiu lung la vorbă. De astă-dată voiesc numai să 'mi exprim impresia ce a lăsat producțiunea teatrală împreună cu joc, aranjată de »Reuniunea meseriașilor« la 12 Februarie c.

Din întâmplare poposisem și de astă-dată cam de timpuriu în sala festivă a școalei, căci în paranteză zis am obiceiul acesta de-a fi cel dintăiu dar' totodată și cel de pe urmă. Și să nu uit vorba — zic eram singur cuc. Era pe la orele 7 — deodată încep a veni:

ici păreche de bătrâni, pe fața cărora puteai ceti lămurit, că au venit să-și mai facă o seară bună, colo o păreche însurăței, desmerdându-se în priviri ca doi porumbi pe virful coliviei, dincolo două sau trei mame cu câte un furnicar de fete după ele, pline de dorul de-a dansa. N'a lipsit, să înțelege nici inteligența — și așa vorba Românului, încetul cu încetul s'a impopulat sala deși afară, bântuța un timp de tot miserabil.

Eram cu toții curioși de reușită. Căci dacă îmi aduc bine aminte și nu mă înșel frații meseriași români selișteni de vre-o 3 sau 4 ani n'au mai cercat a-și pipăi pulsul artistic. Se aude clopoțelul. Avea să se înceapă piesa »Vistavoiiu Marcu«, în care rolurile erau predate de domni Mihălițian, învățător, Ioan Borcea, faur, Toma Lupăș, covrigar, Dumitru Roșca, tăbăcar și d-șoarele Maria Dubenschi și Maria Soră.

Deși autorul acestei piese după a mea părere a fost cam sărac la peană, totuși de astă-dată piesa a avut o reușită pe deplin mulțumitoare. Toți diletanții și-au achitat rolurile după-cum a trebuit, deși pentru primadată pe bină. Între acestia frumos și a achitat rolul seu dl Ioan Borcea, predând pe bătrânul sgârcit, a cărui suflet este banul și de dragul căruia este în stare a lua de soție chiar pe fica sa adoptată numai și numai să nu-și peardă. Deasemenea bine a știut preda rolul seu și d-șoarele Maria Dubenschi. Ear' cununa acestei piese o merită dl învăț. Simion Mihălițian, jucând rolul de Vistavoiiu, care de astă dată a făcut inimile tuturor participanților să se mai înzestreze cu o mare dosă de ris. Deci vrednic a fost de aplauzele ce a secerat. Mulțămiiți cu succesul — cortina cade.

Urmează a doua piesă »Florin și Florica« totodată și piesa de forță Rolurile au fost jucate de domni: Simion Mihălițian, Ioan Tiața, curelar, și d-șoara Maria Dubenschi. La toți cred, că ne este cunoscută aceasta piesă drăgălașă. Deja pare, că numele ei te face să te aștepti la ceva frumos.

Satisfăcuți de rezultatul piesei premergătoare ne părea mult puținele minute ce aveau să treacă până se vor pregăti lucrurile pentru a doua piesă. Dar' în fine eată se aude din nou clopoțelul. Să ridică cortina. Sus în podul șurii se aude cântecul dulce al fluerului. Eram cu toții frapați de acel melodios cântec și totodată curioși cine o să fie acel măiestru al instrumentului național? Deodată apare o fetiță, purtând în mână un paner, într'un port țărănesc simplu dar' plăcut. Era veselă Florica, striga pe Florin să coboare jos, că i a adus ceva de-ale mâncării! Când colo eată că sus în podul șurii se ivește și coboară un tiner flăcău cu părul lung negru, față rumenă, mustață neagră purtând fluerul la brâu, îmbrăcat în mândrul port țărănesc al Moldovei. De ai fi fost cât de mic la suflet în aceste scurte momente de elevațiune sufletească, dacă nu mai mult decât o singură picătură de sânge românesc ar fi bătut în tine trebuia să zici: »sunt mândru cu portul nostru național«. Și cine era acel verde flăcău? Era Florin, al cărui rol l'a jucat cu o dibăcie rară dl Simion Mihălițian. Într'adevăr nimeni n'ar fi putut crede, că dinsul ar fi fost fluerașul ce se auzea. Nu pot trece fără să înșir câteva scene, cari mai mult au plăcut publicului întreg. Astfel, nimic mai frumos decât să fi văzut scena, în care Florin și Florica se pun jos la umbra unui pom pentru a-și face prânzul de Iogodnă. Și cum se întreceau a-și răspunde unul altuia cu proverbele noastre pline de frumseți și diferitele zicături șagălnice. Și, părea, că ești jaluz

după acel prânz. Deasemenea mare haz a produs scena în care Florin prostit fiind de Colivescu să crede boer și astfel îmbracă haină boerească, însă de tot ridicolă. Pare că acum îl ved cu palăria cea uriașă, jachetă galbină, pantaloni largi, cisme, purtând în mână ciubuc și mătâni, stând cu o față serioasă pe când publicul mare era într'un chaos de ris și aplauze. Frumos și mult promițător și a jucat și rolul seu de Colivescu veselul meseriaș Ioan Tiața, care încă pare că anume a fost făcut pentru lucrurile comice.

Era timpul înaintat. Să apropia finea piesei. Încât privește finea piesei la dreptul vorbind scena ultimă a fost earăși un juvaer. Rideau ochii tuturor când văzură pe Florin desnădejduit îmbrăcat într'o prea drăgălașă uniformă de artilerist, care a venit să-și ia rămas bun dela Florica, înainte de-a pleca cu regimentul. Pe când acesta să lupta cu rivalul său, fiindcă nu puteau împărți dragostea, apare de odată simpatica d-șoară Maria Dubenschi (Florica) într'o frumoasă uniformă de Vivandieră, aducând îmbrucătoarea veste lui Florin, că s'a înscris tocmai la regimentul seu și că vor pleca împreună de aici, căci doar' așa a lăsat cu limbă de moarte cocoana Teodosia ca să nu se despartă cât vor trăi. Cu aceasta uitând totul ce și-ar fi putut greși unul altuia, dau mâna pentru a-i cununa mâne dl căpitan. Astfel împreună cu Colivescu, care în continuu cerca a glăsuși câte un stich din ochtoichul seu de dragoste, dar' fără a fi ascultat, sunt deci și a rămânea tustrei pentru totdeauna militari, — pleacă cântând frumosul marș italianesc »La vedere«, — cortina cade. Încântați de rolul acestor boboci militari, am pornit cu toții un torente de aplauze ca și când ne-am fi uitat că doar' va trebui să mai și încetăm odată.

În general zis, toate trei rolurile din această piesă, cari împetrițate au mai fost și cu mai multe cântece populare au fost la culmea succesului. Și acest mare succes se atribue numai și numai conducătorului acestei producțiuni, adecă dlui Simion Mihălițian, care totodată este și secretarul Reuniunii și care vrednic este de partea leului și ca succes și ca conducător și ca muncă ce l'a costat. Încă un pas înainte a făcut deci »Reuniunea meseriașilor din Seliște« pe bina publică prin această producție.

Încheiu dară eu cuvintele: nu crede că nu poți, ceea ce nu cerci, mai bine să cerci fără să aibi rezultatul dorit, decât să nu faci ceea ce crezi că poți face. Acesta este un punct în care mulți se înșală. Deci plăcerea de-a fi cât mai curând earăș pe doagele binei să vă fie ținta de predilecțiune bravi diletanți.

Nerolf — cordonier.

Din Câmpeni.

— Februarie a. c.

S'a supărat foarte rău preotul în disponibilitate din Câmpeni Ioan Motta, pe anonimul »Adevărul« și respective pe subscrisul, fiindcă 'mi-am permis luxul de-a descrie în nr. 4 al »Foi Poporului« unele fapte mai recente ce binevoise dumnealui a le săvârși în detrimentul Românilor din Câmpeni și în favorul statului. Nu pentru alta s'a supărat, ci fiindcă nu 'mi am subscris numele adevărat, căci după conceptul, d-sale — cum se vede — nu impoartă ce scrie, fără cine scrie. Da, o fi scriind mulți la foi și cu pseudomine și cu numele adevărat, însă chestia e veche,

că azi oameni, cari cetesc ziare nu mai dau nimic pe aceea, *cine scrie* ci pe faptul, *că ce scrie*, asta o știu toți afară de dirigințele învăț. Ioan Motora din Câmpeni.

Una mă mângăie că în întreg răspunsul său, apărut în nr. 7 al »Foi Poporului«, nimic nu răstoarnă din cele afirmate de »Adevărul«, pentru-că nu poate, fiindcă nu poate, fiind acele adevăruri neresturnabile, ba încă mai tare se acuză, susținând că »pedepsele aplicate de erariu nu sânt așa »draconice« și că d-nealui a fost cruțat de pedeapsă». O știu foarte bine că ai fost cruțat, pentru că ești agentul lor, vai însă de aceia cari nu ocupă poziția d-tale la ei. Și apoi agenți nu pot fi toți și poate că cei mai mulți s'ar și mulțumi de acest oficiu, pe care d-ta fără genare și simț omenesc îl esecuți. Adu-ți rumai aminte bine, după-ce sbiciuitorul notar din Câmpeni, Vasile Tomuța făcând arătare pentru-că a estradat Câmpenarilor atestate de paupertate să scape de gloabele de pădure, la pretura după primarul George M. Corcheș, care zăcea greu bolnav în ziua pertractării și în iocul căruia se prezentă Dr. Zosim Chirtop — după-ce Tomuța făcând declarația că el nu-și susține acuză și că el numai la insistența d-tale a făcut-o — veniși d-ta și meritul primar Gerasim Morariu și o susținurăți mai departe! Cum vii d-ta ca învățator confesional, care trăiești de pe spatele poporului să acuzi pe acela, care a făcut poporului bine și s'a nisuit a le micșora soarta spre a scăpa de colosalele gloabe de pădure? Mai ai obraz să susții, încă publice faptul, că ai lucrat după modestele-ți puteri pentru fericirea poporului nostru? Mă mir că și acestea nu le numeri între faptele glorioase ce le-ai săvârșit.

Toate așezămintele culturale cari sânt azi în Câmpeni și despre cari scrie în »răspunsul« său, că d-nealui le-ar fi înființat, declar că cele scrise și susținute de el sânt ne-adevăruri lipsite de ori-și-ce basă. Pentru-că »Reuniunea de cântări și muzică a plugarilor rom. din Câmpeni«, a căror statute originale le am pe masă, și cari sânt aprobate de guvern în anul 1884, figurează ca președinte, fiecrtat Nicolau Corcheș, ear' de cassar George M. Corcheș. Am revidat toate actele și durere trebuie să o spun, că n'am aflat nicăiera numele lui Ioan Motora, că ar fi contribuit barem cu un ban, nici ca membru fondator și nici ajutător. »Societatea de lectură »Concordia« din Câmpeni«, e înființată de Ananie Moldovan sub numele de »șezătoare«, care se ținea în casa dlui George M. Corcheș, și mai pe urmă s'a trimis statutele spre aprobare la guvern, unde figurează ca președinte Romul Furdul, și nici-decum Ioan Motora. Ba după cât știu, în timpul din urmă și dintre membrii casinei Ioan Motora e eschis, fiind în restanță cu taxele de pe mai mulți ani. »Reuniunea pentru ajutorarea înmormântărilor din Câmpeni« e înființată de George M. Corcheș, care și de present e președintele ei și care nu mai puțin ca de 3 ori a înaintat statutele spre întărire și care a umblat din casă în casă la poporeni, să se înscrie ca mem-

brii. La aceasta apare însă numele lui Ioan Motora, în calitate de notar.

Actele dovedesc și nu vorbele! Și e cel puțin nemodestie, din partea oricărui pământean, fie acela chiar și Ioan Motora, să se laude singur în ziare și încă să-și atribue merite nesăvârșite de el.

Dar' dacă e vorba și vrei merite și lauri, să-mi fie permis a-ți arăta eu meritele d-tale pe terenul bisericesc și școlar, cari merite cine le va ceti, nu cred să nu se îngrozească de ele și să nu-l cuprindă o mirare despre estrema indulgență a Venerabilului consistor, față de astfel de oameni.

În anul 1883—1886, statul răscumpără regalele dela foștii urbarialiști din comuna Câmpeni cu circa sumă de 50 mii cor. și cu condițiunea ca suma aceasta să între la comuna politică Câmpeni. Dr. Basiliu Preda, începând proces pe motivul, că aceea sumă n'are să între la comuna politică ci în fondul școlar. Prin istețimeea D-rului Preda și cu multă greutate câștigă dela tabla reg. dreptul, că adecă reprezentanța comunei Câmpeni să hotărească asupra destinațiunii sumei de sus. Până a de, cu s procesul d-nii Dr. Basiliu Preda-Romul Furdul și alți cu simțeminte nobile către școală și biserică, stoarseră dela foștii urbarialiști o declarațiune prin care să învoiesc ca suma pentru regale să se de a bisericeii gr-or. Înțelegând de aceasta Ioan Motora și cu colegul său de cruce Vasile Tomuța, seduseră poporul, ca să-și revoace declarația dată și cu aceea sumă să facă o bancă a cărei director să fie Vasile Tomuța, cassar Ioan Motora și controlor Nicolau Corcheș. Poporul sedus de cei doi matadori să inv rșinase așa de tare încât pe stradă începeau să strige după d-nii Dr Preda și Furdul, zicând că e avutul lor, n'are nime să dispună asupra lui și nu-l vor da nici-odată pentru școală ori biserică. În reprezentanța comunală ținută în 1886, Ioan Motora și Vasile Tomuța stăruiau ca se deie 1/2 la comuna politică și numai 1/2 la fondul școlar, — după-ce abzisese de bancă. Cu mare greu le succesă să stoarcă 3 părți pentru fondul școlar și la comuna politică numai una parte.

Mă rog înainte de toate de scuse, pentru-că mi-am permis să folosesc în aceasta corespondență numele d-lor Dr. B Preda și R. Furdul în legătură cu alui Ioan Motora și Vasile Tomuța, dar' asta a trebuit să o fac pentru constatarea adevărului.

Acum mă rog să-și facă fiecare o idee clară, cine are meritul că foștii urbarialiști au cedat suma de-aproape 36.000 coroane în fondul școlar? Judece on. public, dacă Ioan Motora în decurs de 23 de ani, de când servește parte ca preot administrator, parte ca învățator dir. are merite și nu faptele lui a fost în detrimentul bisericeii și a școlii? Merită acest om să mai fie suferit încă numai în jurul școlii? Cred că nu, și mă mir de indulgența Ven. consistor din Sibiu.

Despre pretinsa *cualificațiune superioară*, ce spune că o are, nici n'ar merita să vorbesc, dar' totuși. Ioan

Motora, a absolvat 4 clase gimn. în Sibiu și respective prima și a doua în Brad. A intrat la teologie și a absolvat-o în decurs de 4 ani, deși teologia gr-or. și de present are numai 3 cursuri. După acestea și-a început cariera de învățator și mai la urmă adm. par. și de present earăși învăț. Pardon! mai are încă o diplomă și anume: Ca să poți concura la parochie de clasa a II trebuie să ai cel puțin 6 clase gimn., așa a trebuit, prin anul pare-mi-se 1899 să meargă la Râkos Uj-Palota, unde într'o săptămână făcând examenul de pe clasa a V. și a VI, gimn. la un gimnas la care nu mult după absolvarea lui Motora, guvernul află cu cale a pune cheia pe el. Asta o consideră Ioan Motora de cualificațiune superioară, ear' cei-ce au absolvat universitatea probabil de inferioară — lui.

Că d-nealui este iubit de popor nu se prea vede, întru-cât în comitetul bis. nu e membru, la comitetul Eforiei școlare nu e membru, la comit. Reuniunii de cântări nu e membru, la casina rom. nu e membru, la comit. Reuniunii de înmormânt. nu e membru etc. Apoi eu nu știu de-l iubește poporul așa de mult și totuși nu-l află demn, de-a-l alege la una din reuniunile arătate ori poate-l cruță ca să nu-și strice creerii!

Drept că dl Chirtop a făcut propunerea pentru încassarea tuturor aruncurilor restante, însă aceea nu e în defavorul poporului, fiindcă azi mâne va veni vremea, ca să plătească și darea și atunci de-odată va fi cam greu pentru bietul pepor.

Ori cât va cârți, Ioan Motora, Vasile Tomuța, Gerasim Morariu și Nicolau Bolog — de una pânură — și ori câte arătări vor face după primarul George M. Corcheș, el tot rămâne un binefăcător pentru comuna Câmpeni și un primar de model pentru toți primarii din Munții Apuseni, căci mult a lucrat pentru comuna noastră. De când e primar s'a cumpărat vama tîrgului cu 21 mii cor., care ne aduce un venit anual de 7555 cor., s'a cumpărat casa comunală cu 18 mii cor. și locul pentru tîrg cu 1400 cor. Si ce a rămas comunei după fostul primar Gerasim Morariu, agreeatul lui Motora? Poftim de vedeți scripta fostului inspectorat de dare din Turda nr. 6720 din 1899 prin care s'a constatat, că a indus greșit (?) în jurnalele de dare suma de 5762 cor. 69 bani; apoi hârtia jud. din Câmpeni nr. 931, 932, din 1891 prin care earăși s'a constatat o greșală în jurnalele dării de consum 1022 cor. 76 bani. Toate acestea a fost de judecat a le înapoia în casa comunală, însă neavând de unde s'a ridicat de pe bietul pepor cu 75%.

Eată deci isprăvile lui Ioan Motora și consoții lui, pentru comuna noastră Câmpeni. Unul s'a distins pe terenul bisericesc-școlar, ear' alții pe terenul comunal și toți în defavorul bietului pepor din Câmpeni.

Cred că aceste merite își vor fi de-ajuns deocamdată, în cas că mai poștești dle Motora, voi mai aduce.

Teodor Orlea

PARTEA ECONOMICĂ.

Ingrijirea gunoiului.

Ori în care parte ne întoarcem și stăm de vorbă cu economii nostri, mai de preste tot locul auzim plângeri, că pământul nu mai dă roade, ca mai demult. Aceasta încâtva e și adevărat, pentru-că deoparte prin moștenire sau altă împărțire pământurile s'au tot parțelat și împuținat, de altă parte și acelea, cari au mai rămas întregi prin o cultură neîntreruptă a bucatelor de pe ele, s'au mai sleit și nu mai pot da roade ca mai demult.

Economul provăzător însă nu trebuie să se prea îngrijască de aceasta, ci trebuie să caute toate mijloacele acelea, pe cari aplicându-le apoi la timpul potrivit, să aducă atâtea roade, ca să-și poată îndestula casa și să-și mai rămână chiar și de vânzare. Aceasta însă nu mai așa o va putea face mai cu succes, dacă pe lângă o lucrare înțeleaptă a pământului, va ști să-și mai și îmbunătățească cum se cade.

Pentru scopul acesta, ca pământul să ne dea înapoi de mai multe ori sămânța, care i-o aruncăm noi aleasă și gata, nu e de ajuns numai aceea, ca să-și arăm, grăpăm și sămânăm, ci trebuie să-și mai și nutrim câte odată. Nutre-mântul acesta, deși îl află sămânăturile în cele mai multe pământuri într-o măsură mare, totuși împuținându-se prin dese culesuri, trebuie să-și mai adaugă și economul din când în când.

Pământul sau mai bine zis materia nutritoare din el, ne-o putem închipui în cazul de față ca un sac plin de făină. Dacă noi tot luăm din sac, dar de pus nu mai punem deloc, odată dăm de fund. Așa stăm și cu pământul! Dacă tot luăm din el roade după roade în fiecare an, ear' de gunoit nu-l mai gunoim, odată numai ne pomenim, că se slăbesc și împuținează și roadele de pe el.

Gunoiul devine folositor nu numai pentru aceea, că prin el ne sporim roada pământului, ci și pentru aceea, că prin el se mai îmbunătățește și pământul.

Astfel, că dacă un pământ e prea tare și îndesat și se gunoiește cu un gunoiu mai păios, acela se face mai țerinos și mai afenat.

Economul cuminte nu trebuie să se nisuească numai într'acolo, ca să ducă ori și ce fel de gunoiu pe loc, ci că gunoiul dus să fie totodată și bun. Bunătatea gunoiului însă atirna totdeauna dela econom. De aceea se și zice pe unele locuri: »arată-mi gunoiul și-ți voi spune, că ce econom ești«.

Ori și câtă materie nutritoare conține gunoiul, dacă nu-l îngrijim bine, aceea se pierde din el, pentru-că pe lângă o îngrijire rea, materiile acelea nutritoare, parte se prefac în abori și evaporază, parte le spală zăpada și ploile din grămada de gunoiu sau de pe loc când acesta se gunoiește. Când însă se pune un preț mai mare pe îngrijirea gunoiului, atunci și un gunoiu, care conține puțină materie nutritoare, devine prețios prin aceea, că materia numită nu evaporază și se spală înzadar de pe loc, fără de nici un folos practic, ci aceea îl îmbunătățește și-l face roditor.

Ar fi deci tare cu scop, când s'ar putea transporta gunoiul de-adreptul din grajd pe loc și acolo s'ar întinde îndată, de oare-ce într'un asemenea cas, nu s'ar pierde nici un fel de materie nutritoare din el. Aceasta însă e cu neputință parte din cauza anotimpurilor, parte din cauza celorlalte lucruri economice.

Așa stând lucrul este prea firesc, ca să ne îngrijim de un astfel de loc, unde se putem aduna gunoiul, care se formează sub vitele din grajd. Locul acela se numește grămada de gunoiu sau cum îi mai zic economiștii — platformă.

Cei mai mulți din economii nostri, n'au nici o grijă nici pentru facerea unei grămezi de gunoiu regulate, nici pentru îngrijirea gunoiului însuși. Aceasta însă e o mare scădere, de oare-ce gunoiul în grămadă se coace și putrezește, ear' dacă aceea nu e cum se cade, nici gunoiul nu se prea face de ceva »Doamne-ajută«.

Grămada trebuie făcută în nemijlocita apropiere a grajdului, ca astfel

economul să nu fie silit a alerga chiar așa departe cu gunoiul până la grămadă. Aceea trebuie făcută așa de mare, după-cum e de mare și numărul vitelor, dela cari avem să scoatem gunoiul pe ea, socotindu-se pentru fiecare vită un loc de 4 metri cubici, ceea ce pentru 4 vite s'ar veni un loc de 4 metri lungime și 4 în lățime.

Grămada de gunoiu nu trebuie făcută chiar numai în fața pământului, ci ceva mai afundă, așa cam dela o jumătate până la un metru. Fundul aceleia de o parte trebuie lăsat ceva mai pieziș, pentru-ca să se poată scurge de partea aceea mustul și ceealaltă umezală din el. Fundul grămezi de gunoiu trebuie bine bătucit cu pământ de cel lutos în grosime de 50—60 cm. În partea cea mai de jos a grămezii se face apoi scocul pentru prinderea și conducerea mustului în groapa, anume făcută spre acel scop.

Dacă în fundul grămezii de gunoiu ar fi prea multă umezală, acela s'ar coace prea curând și astfel ar putea evapora partea cea mai însemnată a materiilor nutritoare din el, ear' dacă ar fi prea puțină, atunci earăși nu s'ar putea coace și putrezi, ci numai s'ar mucezi și strica acolo. De aceea să recere, ca grămada de gunoiu să aibă umezala potrivită, adică nici prea multă, dar' nici prea puțină, ci numai atâta, ca gunoiul să se poată coace pe încetul.

Îndată-ce se scoate gunoiul din grajd de sub vite, trebuie aruncat și tins deopotrivă pe întreaga suprafață a grămezii. Dacă avem mai multe feluri de gunoie, precum ar fi de pildă: de cai, de vite cornute, de oi, de porci, de galițe ș. a., atunci îl punem tot pături pe grămadă și anume: o pătură de gunoiu dela cai, alta dela vitele cornute și așa mai departe. Aceasta trebuie să o facem pentru aceea, pentru-că gunoiul de cai și oi e mai cald și astfel se coace mai curând, ca cel dela vitele cornute, care fiind mai rece se și coace mai târziu.

Gunoiul tins pe grămadă trebuie călcat îndată, ca să nu poată evapora aborii, cari se desvoaltă din el și cari nu sânt altceva, decât amoniacul sau spirtul aceluia. La fierberea gunoiulu-

Poesii populare.

Din Frata-de-Câmpie.

Culese de **Nastasia Pasca**, jună.

Astă-vară cea fost mare
Multe flori au fost pe cale,
Și miros pe cel hotare,
Dar' tu bade hădișor
Erai dus depărțitor,
Departe în țeri străine
Nu știu mai gândeai la mine.

Fă-mă Doamne, ce-mi face
Fă-mă fir de iederiță
La bădița 'n grădiniță,
Fă-mă floare din Bănat
La bădița lângă pat,
Fă-mă fir de earbă creată
La bădița meu în brață.

Săracă inima mea
Cât e de stricată ea.
Să se afle cineva,
Să-mi tocmească inima,
Ori ce-ar cere eu i-aș da.

Fă-mă Doamne ce-mi face
Fă-mă viorele mici,
Când trece badea pe aici,
Să-i miros din depărtare
Să se 'mbete 'n mirosare,
Să cadă pe plaiu mergând
Să 'mi-l strâng la pept plângând
Și să 'mi-l sărut oftând
Căci de când el m'a lăsat
Am tot plâns și suspinat
Că-i duc dorul nencetat

De ar fi noaptea tot scnină
'Mi aș petrece în grădină
La tulpini de prunișor
Cu badea de subsuori,
Și i-aș spune că 'l iubesc
Numai pentru el trăiesc.

Din Bratsfalău.

Culese de **Nicolae Paștia**, inv.

Uscă-se frunza de vânt
Și eu mă usc pe pământ,

Uscă se frunza de soare
Și eu mă usc pe picioare.

Măicuțo când m'ai făcut
O ploat 'și-o bătut vânt,
Cum a fost vremea mai rea
Așa-i și inima mea.

Când treci bade pe la noi
Pune elopote la boi
Să te aud dela răsboiu,
Dorul meu să 'mi-l mai moi
De-oi fi moartă de beteagă
Ca să te ved, bade dragă,
De păreți m'oiu răsima
După tine m'oiu uita

De cine dorul să leagă
Să uscă ca fir de earbă,
De cine dorul să ține
Să uscă ca și un spine,
Și de mine s'a legat
Și ca earba m'am uscat,
Și de mine-acum să ține
'Și-s mai uscat ca un spine.

sunt de neapărată trebuință: aerul, căldura și umezala. Dacă gunoiul nu ar avea umezală destulă, atunci trebuie să aruncăm pe el parte mustul din groapă, parte apă de ploaie, ce se adună în aceea, ear' dacă cumva e pe iarnă, atunci mai putem pune câte un strat de zăpadă pe acela.

Când grămada de gunoiu a ajuns înălțimea de doi metri, să acopere cu pământ și astfel să lasă apoi până când să coace bine. Ca să ne putem convinge, că oare gunoiul din grămadă copt e de ajuns, tragem un paiu din acela, ear' dacă acela se rupe foarte ușor trăgându-l, atunci e semn, că gunoiul e copt destul și se poate transporta la câmp, ear' dacă paiul ese întreg din grămadă, atunci e semn că acela încă nu e copt de ajuns.

Gunoiul transportat pe locurile arătoare s'au pe finațe, nu e bine a se face grămejoare mărunte, de oare-ce unde stau grămezile, pentru-că spală ploile mai toată puterea aceluia acolo, într'un asemenea cas holda s'au iarba să face tot pâlcuri ear' mai încolo de grămezi abia dacă se poate cunoaște influința aceluia. Mai bine este ca gunoiul să se risipească îndată după-ce s'a transportat la câmp, fie pe fenațe, fie pe locurile arătoare, ear' acestea de pe urmă să se are cât se poate mai curând.

Grămada de gunoiu la noi pe cele mai multe locuri e socotită ca »baia de aur« a economului; baia care-i revarsă belșug și indestulare de bucate în casă. Să îngrijim deci ca materialul din baia aceasta să nu devină neprețios din vina noastră, atunci nu vom mai avea atâtea cauze pentru a ne plânge despre greutatea timpului, în care trăim.

Ioan Georgescu.

Despre Ardeal și bogățiile lui.

(Urmare și fine).

Străinii precum am amintit, sunt toți încântați de frumusețile țării Ardealului. De aceea vedem, că cei-ce au scris despre ea, o laudă cu cuvinte foarte măgulitoare, semn că este fru-

Supăratu 's supărat
Că nu am d-ăguță 'n sat,
Care o am e cam departe
Nu vorbim numai cu carte.

Așa-i mândra mea la buze
Ca roau pe cucuruze
Așa-i mândra mea la gene
Ca roaua pe sânziene,
Așa-i mândra mea la păr
Ca roaua pe calapăr.

Fetele de pe la noi
Iși spală iia în burduhoiu
Și 'și-o întinde pe coșarcă
Ori să uscă ori o calcă,
Și 'și-o întinde pe butuc
Lătră câinii ca la lup.

Eu iubesc, maica iubește,
Nu 'mi-e ciudă pe maica,
Ci 'mi-e ciudă pe buna,
Că-i cu pērul ca la lăna.

moasă, mai frumoasă de cum o ținem noi de obicei.

Astfel amintesc aci pe un scriitor A. de Gerando, care scrie în cartea sa despre Ardeal, între altele următoarele: »aici vom da de locuri, cari merită luarea aminte a noastră sau pentru remiștențele din trecut sau pentru raritățile naturale. Și trebuie să ne însemnăm, zice el, că aici în țeara aceasta se află mai multe locuri demne de văzut și studiat, decât în multe alte țări, cari sunt de trei-ori mai mari ca ea«.

Un scriitor englez, Paget, scrie în o carte a sa, că doar' nu se află țeară pe suprafața pământului fără frumuseți de-ale naturei, dar', zice el, »n'am văzut nici-când o țeară, care să fie în întregul ei o frumusețe precum este Ardealul«.

Ear' dintre scriitorii noștri, neuitatul Nicolae Bălcescu ne înfățișează un tablou foarte viu și real despre Ardeal, pe care îl termină astfel:

»Apoi în tot locul dai de riuri cu nume armonioase, ale căror unde port aurul. În pântecile acestor munți zac comorile minerale cele mai bogate și mai felurite din Europa: sarea, fierul, argintul, arama, plumbul, mercuriul, zincul, antimoniul, arsenicul, cobaltul, telurul, și în sfârșit metalul cel mai îmbelșugat decât toate aurul, pe care îl vezi strălucind până și prin noroiul drumurilor«.

Bălcescu laudă nu numai frumusețea țării noastre, ci face amintire și despre marile ei bogății. În privința aceasta Ardealul asemenea ocupă un loc de frunte între celelalte țări. Pe lângă frumusețile neîntrecute, cari îi împodobesc suprafața, el are în sinul său bogății enorme. Pământul său deși precum am amintit, este muntos-deluros, cu toate acestea e îmbelșugat, și foarte roditor. Coastele munților până sus, până unde ajunge zona sau hotarul vegetațiunii, sunt acoperite cu păduri uriașe de brad, stejar, fag și alte soiuri de arbori, apoi păduri mai mici se află și în lăuntrul țării, pe coastele dealurilor, afară de unele părți ale Câmpiei. Odinioară, pe timpul străbunilor noștri, al Romanilor și Dacilor, Ardealul era foarte păduros. În timpurile mai noue pădurile s'a mai împușinat, căci înmulțindu-se locuitorii, codrii au trebuit să facă loc în multe părți satelor. Dar' cu toate acestea pădurile noastre și acum sunt imense, în multe părți ne-atinse de seacă; din ele avem un isvor bogat de lemne de foc, de cărbuni, precum și de lemne de clădit. Aceste din urmă se transportează în cantitate mare și în afară de Ardeal. Numai din munții de pe la isvorul Murășului și din împrejurimea Topliței se espedează pe Murăș în jos pe an la câte 16.000 de plute, pe cari se transportă la vre-o 2 mil. de scânduri, 3 mil. de șindile și mai multe mii de lemne de clădiri. Ele se transportă la Zam și de aici mai departe în țeara ungurească. Chiar și numai aceste date ne arată ce bogate sunt pădurile noastre.

Pământul Ardealului, precum și clima, sunt foarte priincioase viței de

vie, care afară de unele părți muntoase și afară de câmpie, se cultivă peste tot locul, dar' cu deosebire pe valea de mijloc a Murășului și pe Târnave. Coastele dealurilor, unde lipsesc pădurile, le vom vedea acoperite cu vii sau pomaturi, ear' pe văi și pe șesuri vom da de belșug de bucate, apoi pășuni bogate cu deosebire prin munți, cari dacă nu sunt împoporate cu sate, le vom vedea împoporate cu târle de oi nenumărate și de stâne păcurărești.

Toate aceste sunt bogății, ce se ved la suprafață, dar' afară de aceste, mari și neprețuite comori zac ascunse în sinul pământului nostru. Astfel de comori, cari constituiesc imense bogății, sunt apele minerale și vinele de sare, de fier, de metale nobile și de cărbuni. În privința acestor bogății Ardealul este superior la multe alte țări

Ape minerale, fier, sare, cărbuni și metale se află în măsură mai mică sau mai mare în toate părțile Ardealului, dar' cu toate acestea după felul bogăției pământului putem să deosebim dela răsărit spre apus trei zone, având fiecare caracteristica sa.

Părțile răsărite sau zona răsăriteană are belșug de ape minerale; aici se află cele mai cercetate băi sau scâlzi. Aceste sunt băile cunoscute de toți: Vâlcelele, Tușnadul, Bodocul, Borsecul, Sângeorgiul, Homorodul, Casonul, Corondul, Malnașul, Covasna, etc.

Dar' afară de acestea pe aici la tot pasul dăm de alte izvoare minerale. Astfel bună-oară numai în partea sudică a Ciucului, afară de ținutul Cason și de băile dela Tușnad, se află în 12 locuri diferite izvoare minerale.

Izvoare minerale se află și în celelalte părți ale Ardealului, dar' cele mai multe și mai renumite sunt aici, în partea răsăriteană. În această parte sau zonă, vine minerale sunt puține, sau până acum sunt cunoscute puține. Singurele mine sunt minele de aramă dela Bălan, cam puțin productive și cele dela Rodna.

Apele minerale formează o mare bogăție a Ardealului. Afară de băi cari sunt cercetate în timpul verii de mii de oaspeți, apa minerală se transportează și în afară de hotarele țării în mari cantități. Astfel numai din izvoarele Borsecului se umplu și transportează pe an, mai cu seamă în România și Ungaria, peste 2 mil., de sticle.

Partea sau zona mijlocie, care se estinde prin mijlocul Ardealului, am putea o numi zona sărată, căci aici găsim în sinul pământului mare belșug de sare, cum nu se află în celelalte părți. Sărăriile Ardealului stau în legătură spre mează-zi cu sărăriile din România și spre mează-noapte cu cele din Polonia. Dela Ocna-Sibiiului, o vină principală de sare merge pe la Uioara, Turda și Ocna Dejului, ear' alta mai spre răsărit pe la Cohalm, Odorhei, Paraid, Jăbenița până pe la Rodna, trecând astfel în zona răsăriteană a apelor minerale. Aceste două linii principale au o mulțime de ramuri laterale. Prin toate aceste locuri bogăția de sare este foarte mare, despre ce ne putem convinge prin faptul, că în multe părți sarea iese până la fața

pământului, fiind acoperită numai cu un strat subțire de pământ, apoi în unele părți, precum bună-oară la Sovata, se află dealuri întregi de sare, pe când de altă parte afunzimea sării în pământ este necunoscută, căci în adâncime de două sute de metri se află încă tot sare. În această zonă se află minele noastre de sare, cunoscute de toți, precum la Ocna Sibiiului, la Uioara, Paraid, Turda etc. Acum se scoate sare în 8 locuri, dar' sunt cunoscute 37 de locuri cu sărării, unde s'ar putea deschide mine de sare. Prin locurile acestea se află pretutindeni lacuri sărate, în multe locuri cu întocmiri de scâlzi, ear' isvoare sărate sunt cunoscute până acum peste 900.

Bogăția de sare a Ardealului se pare a fi neseacă; sarea s'a scos din pământ și de strămoșii noștri, de cătră Romani, și s'a scos și de atunci neconținut. Acum o cantitate însemnată de sare, mai cu seamă cea scoasă din minele dela Uioara, se transportă în țeara ungurească.

După zona de sare venim la partea cea mai bogată a Ardealului, la zona apuseană, zona metalelor. Aici se află și se scoate din adâncimile pământului cel mai prețios metal: aurul împreună cu argintul și cu alte metale. În privința bogăției de aur și argint, Ardealul rivalizează cu cele mai bogate țări ale Europei și a rivalizat din cele mai vechi timpuri. Deja Herodot vechiul istoric grecesc, amintește bogăția de aur a acestei țări, ear' despre Romani știm, că au exploatat aurul, în măsură mare. În timpul nostru se scoate mult aur din pământul Ardealului cu întocmirile și mașinăriile cele mai noue, ce s'au introdus. Centrele mai bogate de mine de aur se află în Zarand la Ruda, Criștior și Secărbamb cu împrejurimile lor, apoi la Roșia și în jur, precum și în alte părți ale munților Apuseni. Durere numai, că cele mai bogate mine sunt în mâinile unor societăți străine. Sunt însă și Romani proprietari de mine și pe aici avem o clasă de băieși Români.

În pământul acestei zone se află și fier precum la Trăscău, unde însă acum, băieșitul nu merge ca mai demult; mai bogate depozite de peatră feroasă se află în țeara Hațegului, unde acum se scoate cel mai mult fier în Ardeal. Centrul exploatării este la Hunedoara, ear' mine mai bogate se află la Ghelar, Teliuc ș. a.

Mai departe, tot în zona aceasta la mează-zi, în văile romantice ale Jiurilor se află mari cantități de cărbuni de peatră, a căror exploatare s'au început în timpul mai nou în multe mine la Petroșeni, Lupeni ș. a.

În sfârșit, fiindcă am vorbit aci despre zona aurului, trebuie să amintesc, că în Ardeal, deosebit de alte țări cu mine de aur, aurul nu se află numai în sinul pământului, ci și în nășipul riurilor, în formă de pulbere. De sigur că acesta este un semn caracteristic, care ne arată bogăția de aur a pământului ardelean. Mai toate riurile noastre conțin în nășipul lor praf de aur, dar' cele mai bogate sunt în privința aceasta riurile, cari își au isvoarele și cursul prin zona aurului, cum sunt Va-

lea-Abrudului, Arieșul, Ampoiul, Crișurile, Streiui etc., și unele păraie, între cari este bogat cu deosebire părăul Pianului.

Cu alesul sau spălatură aurului s'au ocupat în Ardeal și Romanii, apoi avem urme despre această ocupațiune și din timpurile după încetarea stăpânirii lor. Acum înă se ocupă unii oameni cu alesul aurului, deși acest lucru este puțin rentabil. Spălătorii de aur ne oferă adesea icoane idilice, privindu-'i pe țărmurii riurilor cu o măsuță și troc, numit »șaitroc« alegând cu mare sirguintă pulberea de aur nobilă din nășipul netrebnic.

*

Din această scurtă schițare vedem că țeara noastră Ardealul, pe lângă aceea că este o țeară împodobită cu multe frumuseți, are în sinul pământului său mai multe și felurite bogății.

Știind aceasta, fiecare din noi își poate pune întrebarea, că oare pentru-ce ardelenii în general, ear' în special noi Românii din Ardeal, în mijlocul atâtor bogății date de natură suntem un popor sărac, mai sărac ca multe alte popoare, cari trăiesc în ținuturi cu pământ mai slab ca al nostru? De unde rezultă acel trist adevăr, ce ni-l spune Moșul în duiosul seu cântec:

»Munții noștri aur poartă
Noi cerșim din poartă-n poartă...«

Aceasta vine, după-cum cred eu, mai cu seamă dela două împrejurări.

Una stă în legătură cu trecutul Ardealului. Trecutul, precum știm, a fost foarte viforos și neprielnic pentru lucrări pacinice. Frumoasele plaiuri ale Ardealului au fost veacuri întregi năpădite și prădate de popoare sălbatice, cari numai pulbere și cenușe, numai ruine și amar lăsu în urma lor. Luptele continuate cu aceste popoare ne-au pus zăgaz înaintării, ne-au împedecat de-a ne folosi de bogățiile pământului, așa cum ar fi trebuit.

O altă împrejurare, la care mai mult noi suntem de vină, este aceea că am fost noi prea îngăduitori, prea lăsători cum se zice. Am lăsat adese-ori cu frumosul drepturile noastre din mână și astfel am rămas înderēt.

Aceasta însă așa nu este bine și învățând din trecut trebuie să lucrăm altfel în viitor. Ce este al nostru după drept se nu lăsam, a ni-l răpi nime-ne. Pământul, moșia, ce o avem, se o păstrăm ca ochii din cap, ba se ne dăm silința a câștiga mai mult, căci știut este, că cine stăpânește pământul, acela stăpânește și țeara. La aceasta însă numai așa putem ajunge dacă vom fi prietini cu munca și hărnicia, dacă vom fi cruțători, energici și cu luare aminte la toate lucrurile noastre. Astfel ne vom înmulți starea, lucrurile ne vor merge mai bine și fiii și nepoții noștri, având basă pe ce se ducă mai departe lucrarea începută de noi, ne vor binecuvânta.

Silvestru Moldovan.

Din vitejiile poporului românesc.

Nichită Balica.

Cine n'a auzit sau n'a cetit despre vestita Cheia Turzii din frumosul și românescul Ardeal? Ea este o puternică și prăpăstioasă crepătură de munte, având o lungime de 600

stâneni și se deschide înspre cer, ca o uriașă gură de bălaur. Păreții de stânci, ce o împrejmuesc se înalță sălbatice și impunător în vădud, de stai a crede, că au fost alcătuiți în vremi neștiute de niște puternice mâni de uriași, ear' jos, prin fundul ei, curge un părău cu unde murmuitoare, părăul Hășdății.

În preajma Cheii și în uriașele ei încovoieturi natura apare maiestooasă. O liniște sărbătorească e stăpână împrejurul nostru. Numai paserile ceriului, vulturii și vindereii turbură tăcerea, cu glasul lor țivlitor, luându-se la harță sau căutându-'și sălașurile prin găurile și crepăturile prăpăstioase ale stâncilor, ear' jos în vale murmură lin părăul, desmierdând bolovanii, ce-'i stau în cale. Când și când apoi se ivește prin Cheie câte o ceată de călători, cari merg anume să vadă aceasta minune a naturei și prin cântecele lor vesele și strigătele lărmuitoare bagă în spaimă vulpile și alte sălbatăcimi, ce își au pe aici conacul...

Așa este acum, dar' altfel a fost cu aproape două sute de ani înainte. Pe atunci Cheia Turzii răsuna de zângănit de arme, de cântece și chiote sălbatice, îndemnătoare la luptă, la fapte vitejești. O ceată mândră de voinici, Români de viță veche, aveau în stăpânire Cheia, și în peșterile ei și printre puternicile stânci, ca într'o cetate nepătrunsă, își aflaseră scutul față de dușmanii, cari îi prigoneau și moarte le jurase.

La începutul veacului al XVIII-lea Ungaria, mai cu seamă ținuturile de mează-noapte și unele părți ale Ardealului, au fost mai mulți ani de-a rindul teatrul unor crâncene lupte. Francisc Rákoczy II. a arborat steagul răscoalei împotriva împăratului, voind să facă Ungaria și Ardealul neatirnat.

În Ardeal a organizat răscoala Rakocziană contele Károlyi, un fruntaș al răscolaiilor. El a adunat în deosebite părți ale țării cete de glotași, pe cari le-a pus sub comanda câte unui căpitan. Dornici de fapte vitejești și voind a scăpa de jugul crunt al iobăgiei, mulți Români s'au înrolat în cetele de gloate, sub steagurile lui Rákoczy, pe cari stătea scris: »Pro patria et libertate«. (Pentru patrie și libertate). Și Românii noștri s'au purtat brav în aceste lupte, făcând cinste numelui de Român și sabiei, ce au încins-o. Mai mulți din ei au ajuns căpitani și vice-căpitani, păstrându-li-se numele în cronicile de pe acele vremuri. Astfel este între alții Pintea Viteazul, vestit căpitan de haiduci pe la Baia-mare, despre vitejiile căruia s'au păstrat la popor multe legende frumoase.

La gloatele, ce s'au organizat în scaunul Arieșului și în jurul Turzii, Károlyi a pus de căpitan pe vestitul viteaz Român, Nichita Balica, de loc din Petrid, un sat la gura din sus a Cheii Turzii, unde și azi trăiește neamul Baliceștilor și sunt dintre ei oameni fruntași. De vice-căpitan a fost pus un alt Român, Vasile Negrea, numit de Unguri și Fehetici și Fekete, de obârșie de pe valea Hășdății.

(Va urma).

Silvestru Moldovan.

Știri economice, comerț, jurid. industr.,

Têrg de tauri. Reuniune agricolă din Torontal a aranjat în Grabaț un têrg de tauri de prăsilă. Au fost spre vânzare 70 de tauri, albi și roșii. S'au vândut aproape toți cu prețul de 300—600 cor. câte unul. S'au dat și 23 de premii.

Băi de marmoră. Notarul public din Alba-Iulia Dr. Tery, a descoperit în hotarul comunei Boz, (comitatul Hunedoarei) un bogat strat de marmoră neagră. Inginerii sînt de părere că aceasta marmoră neagră ar fi fără păreche în întreaga monarchia Austro-Ungară în privința tăriei și a altor însușiri ale sale.

Să va face o societate pe acții pentru exploatarea ei.

SFAT.

Mirosul neplăcut al cărnii stătute se poate delătura în chipul următor: Lăsăm să fearbă carnea, luăm spuma de pe apă și aruncăm câteva fire de jar în oală. Jarul, adecă cărbunii stinși astfel în oală, delătorează mirosul neplăcut al cărnii.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Credincioșii noștri emigranți la America au făcut o colectă în favorul bisericii, noastre din Hașfalău care faptă se laudă de sine, și mie în numele poporului îmi rămâne să le aduc mulțumită publică, rugând pe D-zeu să le răsplătească aceasta faptă nobilă cu darul seu cel bogat, dăruindu-le sănătate, ca voioși, sănătoși să se poată reîntoarce la căminele lor familiare, cari cu brațele deschise așteaptă îmbrățișarea lor. Contribuirile sînt următoarele:

Nicolae G. Coman, 5 dolari; Augustin G. Coman, 4 dolari; Dumitru G. Coman, 4 dolari; George Savu, 1 dolar; Nicolae Achim, 2 dolari; Anton G. Coman, 50 cenți; toți din Hașfalău, Andreiu Dan, Zernești, Achim Puză, Ferihaz, Ioan Ganea, Constantin Dachin, Simion Marton, Ian Păstină, Mihail Popp, Ioan Iesculă, Geroge Cerbu, Mihail Tifrea, Ioan Cișmaș, fiecare câte 1 dolar; Ilie Popp, toți din Boiul-mare, Albert Vinczi, Nagy János, Ioan Bucur, câte 50 cenți; Petru Dan, 1 dolar; Vinczi József, Vinczi Derés, Nagy Paál János, Ioan Pavel, Mihail Bucur, câte 50 cenți; Nicolae Bucur Socaciu, 1 dolar; Ioan Socaciu, 50 cenți; Teodor Socaciu, 1 dolar; Nicolae Câmpean, Teodor Dan, câte 50 cenți; Teodor Socaciu, 1 dolar; Teodor Diac, Mihail Gabor, toți din Șard, Stefan Dann, Mihail Dan, Szenyes György, toți din Șarpotok, câte 50 cenți; Dumitru Spornic, Elie Călugăr, Ana I. Călugăr, câte 1 dolar; Ioan Ciuleia, din Saschiz, Szakál Jozsef Șard, Mihail Medrea, câte 50 cenți; Mihail Câmpean, Mihail Bădeu, din Ulac, câte 1 dolar; Kelemen János, Bodogaia 40 cenți; Cheane János, 1 dolar, 25 cenți; Dumitru Haleriu, Saschiz, 1 dolar. Suma totală 251 cor.

Hașfalău la 25 Ianuarie 1904.

Nicolae Doctor,
paroch gr-or

Cu ocaziunea producției teatrale împreună cu cântări și joc, ținută în Bistra la 1/14 Ianuarie a. c. a încurs preste tot o sumă de 197 cor. 10 bani, din care subtrăgând speșele de 99 cor. 46 bani a rămas cassa rest în bani gata 97 cor. 84 bani.

Oferte și suprasolviri au încurs dela următorii st. domni și doamne: Sofia Cotișel n. Dandea; Constantin Cotișel, preot din Certege, Nicolae Sabău, negustor în Lupșa, George Cosma, proprietar de mine în Roșia, Alexandru Ivașcu, comerciant în Cămpeni; câte 2 cor. Vasile Oprișă din Cămpeni, Andreiu Candrea și Dumitru Cabulea, primar;

din Lupșa; câte 1 cor. Dr. Boer Kalman, protopretore în Cămpeni 1 cor.

Primească și pre aceasta cale călduroasele noastre mulțămite toți acei prea stimați domni cari prin ofertele și suprasolvirile d-lor au contribuit la reușita materială; precum și aceia cari la apelul reuniunii noastre, au alergat în un număr atât de imosant, din cele 10 comune de jur, și ne-a cauzat atâta mulțămire sufletească, văzând aprepriată munca culturală a reuniunii noastre.

În special mulțămim iubitelui fiu al comunei noastre, Nicodim Ganea, pedagog în Blaj, care în timp de iarnă a alergat, ca în lișsa unui conducător de cor, — se instrueze corul reuniunii noastre și să-l conducă cu această ocaziune.

Bistra, în 15 Februarie 1904.

Romul Marcu, Alexandru Papiu,
cassar. președinte.
Teodor Achim,
controlor.

CRONICĂ.

Din Bucovina. În semestrul de iarnă 1903/4 la universitatea din Cernăuț au fost înscriși 698 de studenți, dintre cari mai mulți la facultatea juridică (386). După patrie cei mai mulți au fost din Bucovina (515.) Din Ungaria și Transilvania au fost 16, din România 12. După limba maternă au fost: 377 Germani, 179 Români, 1 Ungur, 63 Ruteni, 42 Poloni, etc. Dame au fost înscrișe 56, între cari 3 studente ordinare.

Proces câștigat și la tablă. »Răvașul« din Cluj scrie: În 23 Febr. c. s'a pertractat la tabla reg din Cluj procesul urzit de neamurile regretatului advccat Ioan Petran, care și-a testat toată averea în preț de 160,000 cor. Asociațiunii. Tabla a întărit judecata tribunalului, prin care neamurile au fost respinse. Advccatul Asociațiunii e Dr. G. Ilea.

La fondurile „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ a intrat următoarele daruri și anume: parochul Ioan Oțoiu din Acliu, dăruiește întru eternizarea memoriei soției sale Ana I. Oțoiu n. Rusu, fondului văduvelor și orfanilor suma de 2 cor.; la acelaș fond s'au adaus cor 23'20 din darurile făcute în memoria mul regretatului Andreiu Baltes, binefăcătorii Vasile Cora de Vist, proprietariu în Vistea-inferioară, dăruiește fondului »Masa învățăceilor meseriași« (suma de 10 cor.; notarul reuniunii Ioan Apolzan și bibliotecarul Nicolae Stoica, dăruiesc fondului Dr. D. P. Barcianu pentru ajutorarea sodalilor lipsiți de lucru, venitul curat rezultat la petrecerile de joc, arangiate Dumineca sub a lor conducere, cu suma de 41 cor.; ear' la fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vînzare au dăruit măestrul franzelar Petru Moga, în memoria regretatului Ioan Roșca, fost măestru pantofar și controlor al Reuniunii, 2 cor.; parochul Nicolae Bărgăzan (Porumbacul de-sus) 34 bani, Ilie Terhulă, paroch (Vorumloc) 40 bani, Petru Juga jun., paroch (Tilișca) 50 bani; Iosif Goga paroch (Rășinari) pentru sine și pentru numeroasa sa familie, 2 cor.; Ioan Vințeler, paroch (Ocna), Sabin Cerbu, paroch (Părău), Nicolae Borza, paroch, Viștea inf.), Demetriu Săcărea, paroch, (Tălmăcel), Trandafir Dragomir, paroch, (Arpașul-inf.), George Cutean, paroch, (Orada-de jos) pentru sine și soția sa Adolfina; Maniu Lungu, paroch (Rășinari), Nicolae Șurean, paroch (Rusciori), Constantin Prie, paroch (Săcădate), Ioan Călcianu, paroch (Vâlcele-rele), fiecare câte 1 cor.; George Romanul, protopresbiter (Deva) pentru sine și pentru soția sa Emilia n. Papiu și pentru fiii lor Aurel și Cornel, în total 1 cor.; Dr. Aurel Ciatu, medic (Piski) 2 cor. și Vic. Tordășianu, 10 bani.

Baical. În numărul trecut am dat știră, că în lacul Baical s'a înecat nn număr mare de soldați ruși. Lacul Baical se află în Siberia de mează zi și este unul dintre cele mai mari lacuri cu apă dulce ale pământului. Are o suprafață de 34,900 km. □ adecă este cât o țeară. Apa lui e curată și are mare bogăție de pești. Pe țărmii lui se află mai multe orașe comerciale și guvernul rus a început facerea unei căi ferate pe țermii pentru a pune în legătură unele cu altele aceste orașe. Dar' aceasta cale ferată va fi gata numai în 1905. De aceea, fiind acum lacul înghețat, Rușii au hotărît să puie șine pe ghiată și astfel să facă în grabă o cale ferată de-a curmezișul lacului, ceea-ce le ușurează mult transportul de trupe în Mangiuria. Facerea unei căi ferate s'a început în 10 Febr. c. și acum e gata. Când se lucra la ea, s'a întemplat cu prilejul unui transport de trupe, nenorocirea amintită, aflându-și moartea în apele Baicalului ațăția feciori.

Otrăvitor. Doctorul ovreiu din Ploești (România), Iacobsohn s'a însurat acum e anul cu o Jidovoaică din București. În curând după cununie ovreiașul și-a asigurat nevasta la o societate de asigurare cu 50,000 lei. Tinera nevastă, apoi se bolnăvi și nu preste mult murî, după toată probalitatea — otrăvită de bărbatul său, care în chipul acesta voia să puie mâna pe cele 50,000. Iacobsohn a fost arestat.

Cine-i stăpân la noi?! Ziarul oficial catolic »Altkomány« publică o elocventă statistică despre stăpânii moșilor din Ungaria. În anul 1901 au trecut prin vînzare în mâinile ovreilor, indigeni sau străini, moșii în valoare de circa 500 milioane coroane. Astăzi 4 mil. de jugere se află în mâni ovreești, adecă 8.18%, pe când procentul populației ovreești e numai 4.43%. Proprietatea ovrească e mai mare decât proprietatea statului (2.6 mil. jugere.) În Ungaria sînt 4861 arêndași de moșii; din aceștia 3178 sînt Ovrei, avînd în arêndă 3,350,740 jugere catastrale. Peste tot din pămîntul, ce stă sub exploatare agricolă în Ungaria, Ovreei stăpînesc 8 milioane jug. ca proprietari și arêndași. Ziarul »Altkomány« atrage atențiunea guvernului asupra pericolului ovreesc și îndeamnă la unire pe toți Maghiarii creștini.

Aceste le scrie foaia »Drapelul«, ear noi adaugăm: Români ferți-vă din toate puterile de-a vinde pămîntul la străini.

Oficer român în armata Japoneză. »Vremea«, din București scrie: Un oficer român, care și face serviciul în armata austriacă, s'a reîntors zilele trecute la București și a adus camerazilor săi o veste interesantă. Atașatul militar iaponez din Viena a comunicat oficerului nostru, că de present se distinge în resboiul din estremul Orient un oficer japonez de origine română și anume contra-admiralul Neagay, comandantul flotei de torpile, care n'ar fi altul decât un Neagu din Ardeal.

Fată — fecior. Un ajutor de grădinar din Rakospalota, cu numele Koromitz, a fost osândit de tribunaul din Bpesta înainte cu doi ani, la închisoare pe timp mai lung. Aprobând tabla pedeapsa, judecata n'a putut fi îmanuată lui Koromitz, deoarece îi perise urma. Koromitz adecă s'a îmbrăcat în haine femeiești și a trăit astfel doi ani, ca grădiniță în Rakospalota. Un țăran bogat a și cerut-o în căsătorie, dar »grădiniță« nu s'a învoit. Acum poliția din Bpesta a descoperit mișelia lui Koromitz și l-a pus la răcoare.

Nebunii socialisti. În satul sêrbesc Kușici (Bănat) socialistii au ținut zilele aceste o adunare, în care între altele au cerut, ca poporul din trei în trei ani să-și aleagă regele prin votisare în comune. Sêrbii de prin acele părți cred acum, că deja la toamnă va fi cea dintăiu alegere.

Vifor. Pe la mijocul săptămănei trecute un vifor groaznic cu ninsoare a bănțuit în munții Bărgăului. Viforul a stricat multe case de munte și în câteva locuri s'a întrerupt comunicația.

„Călinarul Poporului” pe 1904. *Avisăm pe iubii nostri cetitori, că din »Călinarul Poporului» pe 1904 mai avem puține exemplare. Deci rugăm pe aceia, cari doresc să-l aibă, să se grăbească a-l cumpăra, căci mai târziu nu vom avea exemplare.*

Casuri de moarte. Dănilă Sânjoan și soția sa născ. Maria Dan, ca părinți, Corneliu și Fabiu Sânjoan ca frați în numele lor și a tuturor-consăngenilor fac cunoscut cu inima frântă de durere, că iubita lor fică și soră Marițica Sânjoan și-a dat blindul suflet în mâinile Creatorului în 27 Febr. 1904 la 10¹/₈ ore a. m. în anul al 14 al etății. Rămășițele pământești ale neuitatei defuncte s'au astrucat în 28 Febr. d. a. la 2 ore în cimiterul comun din Gherla, unde a răposat. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

— Subscriși cu inima frântă de durere, aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților, că prea iubita și buna lor mamă resp. soacră Reveca Wolff născ. Ursa, moașă diplomată, după grele suferințe împărțită fiind cu Sfintele Taine, a adormit în Domnul Joi, în 25 Febr. n. 1904 la orele 10¹/₂ a. m., în etate de 73 ani. Rămășițele pământești ale prea iubitei noastre mame resp. soacre s'au așezat spre vecinică odihnă Sâmbătă în 27 Februarie a. c. la 2 ore după amiază, din casa mortuară strada Gropii (Grabengasse) Nr. 7 în cimiterul gr. or. din suburbiul Iosefin. Dormi în pace suflet blând! Ema Marcu născ. Benea, ca fică adoptivă; Iosif Marcu, jun., ca ginere; Iosif Marcu sen. cu soția Paraschiva, ca cuscii.

Coroane eterne Iosif Marcu jun., paradositor și soția sa Emilia n. Benea, dăruiesc în amintirea soacrei lor, respective mamă Reveca Wolff, la fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor, înființat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu», suma de 4 cor.

Un trist aniversal. Implinindu-se un an dela trecerea la cele vecinice a mult regretatului fost profesor seminarial, referent școlar și neobosit și deștept muncitor în afacerile noastre de interes public, Dr. D. P. Barcianu, presidentul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu», V. Tordășianu, întru vecinica pomenire a răposatului a dăruit »fondului Dr. D. P. Barcianu» chiebat a da ajutoare bănești sodalilor lipsiți de lucru, suma de 2 cor., ear' secretarul consistorial Dr. George Proca, de-asemena 2 cor.

Bilete de cununie și de vizită. La tipografia noastră au sosit cele mai moderne și mai elegante bilete pentru anunțuri de cununie și bilete de vizită. Comandele se fac prompt și cu prețurile cele mai moderate.

Al 49-lea. Cassariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu» a solvit moștenitorilor legali ai răposatei Reveca Wolff fostă membră a numitei Reuniuni ajutorul statutar. Acesta este al 48-lea cas de moarte în sinul Reuniunii noastre de înmormântare.

Esposițiile în București. Societatea Agrară din România va aranja în luna Maiu o esposiție. Intre altele la aceasta esposiție se va vedea și un mic sat românesc care va fi făcut și rânduieț țărănește.

Femele — soldat. Foaia semioficială din Moscova vestește, că ministrul rusesc de războiu a dat voie doamnei Tusset, fata generalului Maximow Kendurow, de-a intra ca soldat de rând în regimentul prim, care pleacă zilele aceste în Asia, pe câmpul de războiu.

Fundațiunea Gojdu își începe azi, Duminecă, în 6. Martie c. ședințele în Bpesta, sub presidenția Escel, Sale metr Mețianu. Să vor censura socotelile și să se vota proiectul de budget.

Ședința literară. Joi în 25. Febr. c. Reuniunea sodalilor români din Sibiu și-a ținut obicinuita adunare lunară cu un bogat program. Ne având loc azi, vom dt raport în nrul viitor.

La nrul de azi al »Foi Poporului» se alătură ca supplement două pagini cu inserate.

Oprit. Ministrul ungar de negoț a oprit intrarea în Ungaria a »Călinarului Minervei pe 1904» eșit în București. Ce »greșală» va fi având frumosul călinar, nu știm.

Pentru biserica din Racovița. Cum știm, Ioan Trif, fost deregător postal în Cluj, reposând în toamnă, și-a lăsat averea ca fundație pentru stipendii. Rudenile lui Trif din Racovița au cerut nimicirea testamentului, ceea-ce la pettractarea din 20 Febr. c. s'a admis. Rudeniile, la sfârșința și a vrednicului preot din Racovița s'au împăcat așa, ca să împartă frățește averea și apoi au mai făcut următoarele daruri la biserica gr.-cat. română din Racovița, locul nașterii lui Trif: 1. 1000 coroane fond pentru cărți de școală elevilor sêraci din Racovița. 2. 600 cor. fond pentru o bibliotecă poporală. 3. 400 cor. fond de liturgii pentru sufletul răposatului.

Viață lungă. În comuna Kak-S Mărtin a răposat zilele aceste femeia Brușan Muțu, în vârstă de 126 ani. Ea s'a născut la 1778 și a fost de trei ori măritată. Cel mai tinăr nepot al ei este de 50 ani.

Kröger. De când s'a gătat războiul cu Burli s'a vorbit puțin despre Kröger, fostul president al Transvaalului. Kröger e de 79 ani, se află în Mentone și în zilele trecute s'a răspândit știrea, că zace pe patul de moarte. Acum mai nou se telegrafează, că Kröger se află destul de bine.

Frig mare. De câteva zile este pe la noi vreme ernatică, dar' în Paris este un ger aspru, încât pe strade s'au aflat înghețați mai mulți oameni, slab îmbrăcați.

Smeidere. Notarul public din Hunedoara, Iuliu Bonts s'a sinucis cu un revolver în un hotel din Lipova. Causa e necunoscută, dar' se vorbește, că ar fi încurcăli materiale.

Arestat. Din Făgăraș ne-a venit trista știre, că protopopul de acolo Iuliu Dan a fost deținut zilele aceste în arest preventiv pentru fapte nelegale. Cercetarea urmează.

Cât de mulți. Foile din »București vestesc, că după datele statistice, în cei din urmă 5 ani au emigrat din România 90 mii de Ovrei, așezându se cei mai mulți din aceștia în America de mează-noapte! De-ar pleca cât de mulți astfel de Ovrei din mândra Românie.

Oameni harnici. Ni-se scriu următoarele: Pe Valea-Murșului-de-jos, în vecinătate cu Toplița-română (comitatul Ciuc) se află un părau cu numele Gălântaș. Aici locuiesc cam până la 100 de Români, dintre care unii s'au ținut de parochia Șarmaș alții de Varviz și alții de Toplița. Neputându-și da copii la școală, din cauza depărtării, au rămas oameni inapoiți. În anul trecut s'a aflat un om cu puțină carte, care a câștigat-o în școala din Șarmaș și mai multă cultură, care a căpătat-o din prețuita »Foaia Poporului». Acest om vîzând pierderea poporul român, în anul trecut a deșteptat pe mai mulți creștini și au cumpărat biserica cea veche din Toplița și și-a făcut biserică frumoasă și totodată își fac și școală. Acestea toate s'au făcut prin străduința lui Nicolae Truță, pe care »Foaia Poporului» l-a luminat.

Pentru notari. Avisăm pe domniile notari comunali și cercuali, că tipăriturile de lipsă în cancelariile notariale, de ori-ce fel, se află în librăria dlui L. Budovski, Sibiu, strada Cisnădiei, nr 27.

Canalul Panama. Din America vine știrea, că lucrările pentru facerea canalului Panama (intre America de mează noapte și meazăzi) se încep în timpul cel mai scurt. Vor fi aganțați 40000 de lucrători și canalul se va găta în 8. ani.

Dela teatru.

Sâmbătă seara s'a dat piesa: »Zapfenstreich». Piesa aceasta e una din cele mai noue drame. În piesa aceasta e sbiciuit puțin militarismul, cu subordinația lui oarbă. Rolul prim și mai greu l-a avut dl Jodek ca strajameșterul Volkhardt. A reprezentat foarte bine pe militarul înarmat, pe veteranul încărunțit în serviciul militar. Admirabil a reprezentat dl Kompe pe sergentul Helbig. Unicul rol femeiesc în piesa aceasta l-a avut Marie Scherer. A reprezentat pe fata lui Volkhardt pe Klärchen. Pe seducătorul ei, pe locotenentul tipic, l-a reprezentat dl Gerb cu naturalitate. Dl Franz Albert a predat foarte bine pe Q.ais, dușmanul totului, ce e femeiesc.

Mărti seara s'a reprezentat vechea operetă: »Der Obersteiger», în beneficiul actriței Tilly Artot. Piesa a succes bine. Rolul de frunte l-a avut dl Pistol. A jucat cu un humor și comicum, care a stîrnit multe risete. Beneficianta a căpătat mai multe cununi și buchete de flori.

Glg.

Prețul bucatelor.

În Timișoara bucatele au avut săptămâna trecută următoarele prețuri:

Grâu 75 chlg. 790—8.— Săcară 75 chlg. 6.— 6.10, Orz 5.10—5.20 Ovës 4.90—4.95 Cucuruz nou 5,— 5.05 cor.

În Sibiu (1 Martie): Grâul hectolitru (74—78 chilogr.) cor. 12.40—13.60, săcara (66—70 chl) cor. 8—9, orz cor. 8—8.80, ovës (44—50 chlg.) cor. 4.40—5.40, cucuruz (72—76 chlg.) cor. 8.40—9.60, cartofi (68—70 chlg.) cor. 3.60—4.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

»**Maria din Câmpie.** Mulțumite. Vine în nrul viitor.

Lucr. P. Ne pare rău, că ne scrii poesii eșite în tipar, spre publicare. Aceasta nu e frumos. »Visul fetei» e de mult cunoscut.

C. în Coc. Statutele se aproabă de ministrul; trebuie trimise în 3 exemplare, românește și ungurește prin solgăbirău la comitat. Să subscriu de președintele și de notarul adunării, în care s'au votat.

N. M. în S. de C. (Nr. 4167). Trebuie să te informezi în Cluj dela cineva; acolo se cumpără. De altcum întreabă pe d-nii Andreiu Muntean, inv. în Ocoliş (N-Oklos, posta Alsó-Jara) și Nicolae Sabo, comerc. în Lupșa (posta Offenbánya) și roagă-i să-ți serie, cum și unde le vînd ei?

G. T. I. în N. (Nr. 3342) Primit; vor urma pe rînd. Iancu costă 60 bani cu porto; trimite banii.

G. Cr. în G. T. Pușcă fără a plăti dare nu se poate. De plata lupilor n'am auzit.

I. S. H. în P. Rugarea numai așa va avea rezultat, dacă ești singur și ai avere. Altcum trebuie să mai aștepti. Vorbește cu notarul.

S. B. în D. O. (America). Noi am primit în 25 Dec. tr. numai 9 cor. 66 bani, cari abea sînt destui ca abonament. De cele scrise mulțumite.

I. A. în Alecuș. Adresează-te la: Caspari, viier, în Mediaș (Medgyes) și întreabă prețurile.

I. I. în Sêrb. (Bucovina). Ne bucurăm de cele împărțite. Poesii și noutăți publicăm. Trimite.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografii» Iosif Marschall.

Economii cari voesc să albă recoltă bogată să-și procure semințele trebuincioase dela casa de semințe ces. și reg. de curte Edmund Mauthner, Budapesta, Rottenbiller utca 33. Firma trimite gratis ori-cui bogatul seu preț-curent ilustrat, de 226 pagini. Prețurile semințelor veritabile de soiu, curățite cu îngrijire sânt estine. Deosebi vrednice de amintit sânt semirțele de napi de nutreț împregnate și asortimentul bogat de sorte nobile de bucate. 40 1-2

Farmacia C. Balassa garantează, că laptele de castraveți Balassa, veritabil englez, cu efect miraculos și pus în circulație prin aceasta farmacie, nu e stricăcios feții. Numai odată, de probă să binevoiască st. noastre dame a-și procura laptele de crastaveți Balassa și atunci se vor convinge, că acest mijloc de înfrumusețare depărtează numai decât pistrii, petele de ficat. coși, sgrăbunțele și aite necurătenii ale feții și face față netedă, tinerască, și proaspătă. O sticlă 2 cor. la aceasta săpun de castraveți veritabil englez 1 cor. Pudră cor 1.20. Să pot căpăta în ori care farmacie. Să ne păzim de imitații. 31 1-8

Mătasă de bast crudă, dela fl. 9.90 până la fl. 43.25 materia pentru o robă completă. Franco și deja vămuită se liferează în casă. Mare asortiment de mostre se espedează cu reîntorcerea postei.

Henneberg,

8 7-30

fabricant de mătasă Zürich.

Ioan Hlavathy,

pantofar Nagyszeben

Distins la espositia milenară din Budapesta, 1896. In 24 Iulie 1900 prin espositia museului r. u. de comerciu.

Membu estern al societății pantofarilor din Budapesta, Recomandă p. t. public propriile sale produse escelente de 36 3-3

Ghete de bărbați și de dame cu prețuri foarte moderate pe lângă serviciu solid.

Atențiune!

Se aduce la cunoștință economilor noștri, că în apropierea Sibiului spre dealul Oeni se află de vânzare din mână liberă o grădină în mărime de 9 jugere în 661 stâng □, care e foarte potrivită pentru albinărit și prăsilă de porci etc., conținând peste 100 pomi nobili precum și mai multe sute de vișini și alte feluri de pomi. Detaluri la

D. Sêrbu,

16 4-

Strada Lungă nr. 11.

Eftin de minune!!

395 bucăți cu fl. 1.85.

Un orologiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 24 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ao de cravată cu briliant-simili; un inel aurit cu peștră imit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constătătoare din bumbi de manșete, guler și un piept, gar. 3%, aur-double, 6 bucăți batiste de buzunar, gar de in; unelte de soris elegarte de nikel; o etui de oglingă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 bucăți de bilete artistice a bărbaților renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pene de cancelarie engleze și încă 290 bucăți diverse, cari sânt folosite în casă, sânt gratis.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de esport

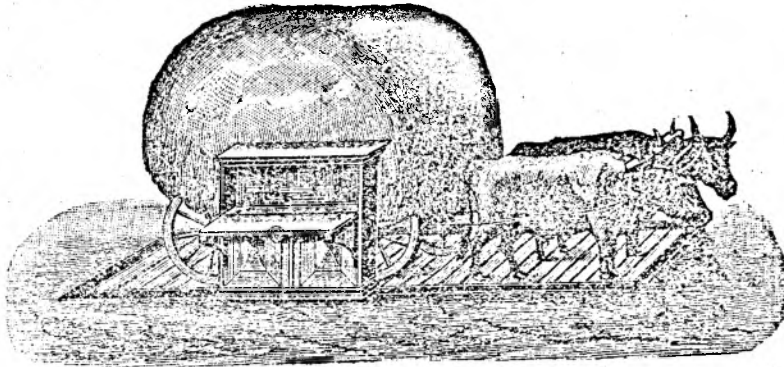
H. Spingarn, Cracovia, nr. 80.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tăisuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât îndărăpt bani. 38 1-1

Cel mai important obiect pentru fiecare

● econom și pentru ori-ce comună. ●

Cea mai nouă basculă (cântar) cu pod și cursor sistem Hess, pentru cumpănirea vitelor și a ori-ce fel de cară încărcate. Bascula este montată în pat de fer și este construită întreagă din fer și oțel (podul basculei este acoperit cu lemn de stejar).

Catalog de prețuri ilustrat despre cântare de tot soiul gratis și franco prin fabrica de cântare

33 2-26

Victor Hess, Sibiu (Ungaria).

Bucăți de modele parisiene sânt totdeauna în deposit.

NOVITĂȚI

● pentru sesonul de primăvară ●

In
haine de dame, domni și băieți

au sosit în bogat asortiment la

Ludovic Ferencz & Comp.

SIBIU

Strada Cisnădiei 2. (Împăratul Roman),

și rugăm pe onor. p. t. public să binevoiască a cerceta depositul nostru bogat asortat. Jol, în 31 Martie, Vineri, în 1 April și Sâmbătă, în 2 April închis din cauza sărbătorilor.

48 2-4

Serviciu strict solid.

Lemne de foc de fag.

Aducem la cunoștință onor. noștri mușterfi, că am început de nou vânzarea lemnelor noastre de fag, pentru foc și invităm cu toată stima la procurarea acelor.

Lemne de foc de fag.

In blane lungime de 1 metru, fără cărașie
, , , , cu ,
Tăiate lungi și crepate 25 cm. cu cărașie
, scurte și , 20 , ,

1/4 stânjîn		1/2 stânjîn		1 stânjîn	
Cor.	bani	Cor.	bani	Cor.	bani
4	70	9	—	18	—
5	30	9	80	19	60
5	90	10	80	21	60
6	40	11	80	23	60

Comande primesc d-nii: C. F. Jokeli, trafica mare Piața-mare nr. 12, Wilhelm Fürst, strada Cisnădiei nr. 16, Andreas Rieger, piața de lemne nr. 3, Iuliu Ballmann, strada Măcelarilor nr. 36, Gustav Görtler, strada Gușterii nr. 37, Albert Welsz, neguțatorie de lemne strada Trei-ștețari nr. 4, Franiso Jahn fi, Piața-mică nr. 31, Josif Schwartz, strada Turnului (Saggasse) nr. 8, Ioan Schneider, strada Sării nr. 1, „Concordia”, soc. comercială pe acții, strada Măcelarilor nr. 20, Victor Dressandt, strada Cisnădiei nr. 11, cum și biroul ferestralului cu vapor.

Cu deosebită stimă

37 2-8

Mersing & Lessel.

Publicațiune.

Comuna Tălmăcel (Kis-Talmács) dă pe calea licitațiunei publice în 16 Martie a. c. la 3 ore p. m. în arândă morile sale pe timpul dela 1 Aprilie 1904 până în 30 Iunie 1906.

Oferte în scris provăzute conform normelor să admit. Prețul strigării este 1618 coroane anual, vadiu 10%.

Condițiunile de esarëndare se pot vedea în cancelaria comunală zilnic. 50 1—2

Tălmăcel, la 27 Februarie 1904.

Primăria comunală:

Toma Nedelcu,
primar.

Ioan Fonea,
not. com.

Cumpărare de păduri.

Să caută pentru cumpărare momentană cu bani gata păduri mai mari de brazi sau stejari și proprietăți mai mari de păduri sau păduri comunale pentru exploatare.

Să iau în considerare numai păduri aflătoare în apropiere de calea ferată sau de riuri mai mari. 47 1—1

Scrisori sub *M. M. 7520* la *Rudolf Mosse, München* (Bavaria).

Victor Bell

sculptor

Sibiu, Piața-mare nr. 9 etagiul I.

Să recomandă onoratului public pentru pregătirea de tot felul

de lucrări de sculptură,

cu prețuri strict solide și execuție foarte corectă. Specialitate pentru mobile de altare și biserici. 46 1—3

Premiat cu medalia de aur 1903.

Premiat la espositia Industrială, Sibiu.

Grăsimea o delătură

repede (gar nestrictăcios) tela de slăbire a lui Thieles per pachet Cor. 1.75, la 4 pachete franco rambursă) de *Ludwig Thiele, Mannheim*. (Esped. să face farmaciilor austriace. 39 2—12

Mare surprindere.

În vicață nu se mai dă nici când o asemenea ocazie! **500 bucăți cu fl. 1.95.** Un orologiu de precisiune aurit minunat, cu mers regulat, garanție de 3 ani împreună cu un lanț potrivit, o cravată de domni modernă, de mătăasă. 3 bucăți năfrâmi de buzunar fine, 1 inel de bărbați admirabil cu p. atră imitație, un portmone elegant de piele o oglindă minunată de buzunar, 1 păr. bumbi de manșete, 3 bumbi la pept, cu incheietoare patent de aur double 3%, o recvisită de scris prima-nickel, un drăgălaș album cu chipuri, conținând 36 de chipuri, cele mai frumoase din lume, 1 broș de dame parisian, elegant (novitate), 1 păreche de butoni de ceatră brillant-simili, foarte seducătoare, 3 obiecte de jux, de veselie pentru tineri și bătrâni, 20 de obiecte de corespondențe importante și încă alte 400 de diferite obiecte, de lipsă în casă. **Toate la oltă,** împreună cu orologiu, care singur plătește acești bani, **costă numai fl. 1.95.** Espedarea cu rambursă sau trimiterea înainte de bani, se face prin casa vieneză de espedare centrală.

P. Lust, Cracovia nr. 135.

NB. Pentru comande ce nu convine se returnează banii. 44 1—1

Neguțătorie de mobile.

Imi iau permisiunea a atrage atențiunea p. t. publicului și proprietarilor de case asupra atelierului meu de

măsărit și deposit de material,

mărit și augmentat considerabil anul trecut, prin ceea-ce sunt în plăcuta poziție a efectul fiecăruia, chiar și comanda cea mai mare, prompt ieftin socotită și din material uscat.

Mobile ieftine, moderne sunt spre vedere.

Cu deosebită stimă

Carol Horedt.
Strada Gușteriții 26.

42 2—3

Vânzare de lemn pentru ferestras.

Vânzare de furnir din țeară și din estern.

„BRĂDETUL“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORLAT.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „BRĂDETUL” societate pe acții, se invită conform §-lui 19 din statutele societății la a

X-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Orlat la 20 Martie n. a. c. la 12 ore a. m. în localul institutului pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1903 și propunerile acesteia.
2. Raportul comitetului de supraveghere și propunerile acestuia.
3. Decisiune asupra compturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Alegerea membrilor direcțiunii și ai comitetului de supraveghere pe un nou period de 3 ani (1904—1906).
5. Satorirea marcelor de prezență și a salarelor oficialilor pe un nou period de 3 ani (1904—1906).
6. Esmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
7. Eventuale propuneri în marginile statutelor.

Domnii acționari cari în sensul §§. 20 și 21 din statutele societății, doresc a participa în persoană ori prin plenipotențiați, sunt poțitiți a-și depune acțiile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului, cel mult până la 20 Martie n. a. c. înainte de deschiderea adunării.

Orlat, 25 Februarie 1904.

Direcțiunea.

Active

Contul bilanțului pro 1903.

Pasive

1	Casa în numerar	6717	85	1	Capital de acțiuni 500 bucăți à 50 cor.	25000	—
2	Imprumuturi pe obligațiuni:			2	Depuneri spre fructificare 328.972.59		
	a) Imprumut. pe hipotecă 101.685.02				Fond de rezervă	18.165.36	
	b) Imprumuturi cu caventi 74.022.59	175707	61		Fond de binefacere	2.132.68	349270 53
3	Escompt.	119074	91	3	Interese transitoare		3487 99
4	Cont-curent	66445	—	4	Dividendă neridicată		72 —
5	Mobilier	806.12		5	Diversi creditorii		1595 40
	după amortisare	86.12	720	6	Profit transpus din an 1902	1000	—
6	Avere imobilă	1607	18		Profit curat pro 1903	5235.15	6235 15
7	Anticipațiuni	152	85				
8	Casa institutului	12827	71				
9	Diversi debitori	2408	10				
		385661	21				385661 21

Esite

Contul profitului și al perderilor pro 1903.

Întrate

1	Interese la depuneri	16400	57	1	Interese după împrumut. date pe obligațiuni și cambii	21209.33	
2	Spese administrative:				Interese de cont-curent	1400.65	22609 99
	a) Spese de cancelarie	1725.58		2	Interese de întârziere		1014 51
	b) Contrib. directă și compet. 2000.64			3	Provisiune		5695 24
	c) darea cottensă și camera 315.51			4	Competințe		936 40
	d) darea după interesele depunerilor spre fructificare 1640.06	5681	79	5	Chiria după casa institutului		162 50
3	Salare	2000	—	6	Profit transmis din 1902		1000 —
4	Marce de prezență	1015	—				
5	Amortisare din mobilar	86	12				
6	Profit transpus din 1902	1000	—				
7	Profit curat pro 1903	5235 15	6235 15				
		31418 63					31418 63

Orlat, în 31 Decemvrie 1903.

Dr. George Prunaș m. p., Dion. P. Decel m. p., Dion. Aaron m. p., Lud. Pesamosoa m. p.,
președinte. secretar-controlor. cassar. contabil.

Ioan Manta m. p., Ioan Popescu m. p., Alexandru Dregan m. p., Valeriu Popovici m. p.,
membru în direcț. membru în direcț. membru în direcț. membru în direcț.

I. Lissal,

Revisor expert al delegațiunii băncilor române asociate.

Subsemnatul comitet de supraveghere am esaminat bilanțul present, precum și contul profitului și al perderilor și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Orlat, 5 Februarie 1903.

45 1—1

Dr. Ioan Stroala m. p., Ioan Ivan m. p., Valeriu Arseniu m. p.,
președintele comit. de suprav. membru în comit. de suprav. membru în comit. de suprav.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei sêci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârțurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor. 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decât să comandeze **Laxbonbons**, zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Demeter, 137 10—10
apotecar în Békás Megyer. (Budapest mellett).

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare, scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent

contra întabulări și altă garanță

Esecutarea

de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

inchirierea de resorturi de case de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 140 9 26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Ieftin și aduce fructe bogate!

Pentru economi și crescători de vite.

Recunoscut de cel mai bun

dres de nutreț

pentru toate animalele și galițele este **dresul de nutreț** din **Sebeșul-săs.** **Regensburg**

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendide. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela expozițiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numere 95 18—52

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vânzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs. Budapesta VI. strada Nagy János nr. 5.

Prețul per pachet 1/4 chlgr. 90 bani, 9 pachete 4 1/4 chlgr. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucție de folosire.

Reproduceri în mare cu toate prețurile. Garanță pentru asemănare.

Atelier fotografic Mysz

Sibiu, str. Măcelarilor nr. 6, (în fața cu hotel Meltzer).

Recomandă atelierul meu arangiat în conformitate cu timpul modern pentru confecționare de icoane mărite în fotografie și pictură în oleu, precum și pentru tot felul de fotografii.

	bucăți			
	1	3	6	12
Portret format visit	1.20	1.50	2.00	3.00
Figura întreagă format visit	1.50	2.00	3.00	5.50
Format Makart mic	1.60	2.50	4.00	7.00
Cabinet	2.00	3.00	5.00	8.00
Makart mare	2.50	4.50	7.00	11.00
Boudoir				

Prețuri în florini.

Atrag deosebită atențiune la prețurile ieftine și la esecutarea frumoasă a icoanelor.

Grupe de familii, școală, reuniuni ș. a. se esecută cu prețuri extraordinare ieftine.

184 10—10

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului pentru saisonul de primăvară

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Saeko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru **pardisiuri** și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebită atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

În casuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore.

70 18—

Prima

Fabrică ardel.

de casse

e. și reg. privilegiată

R. ÖSZY

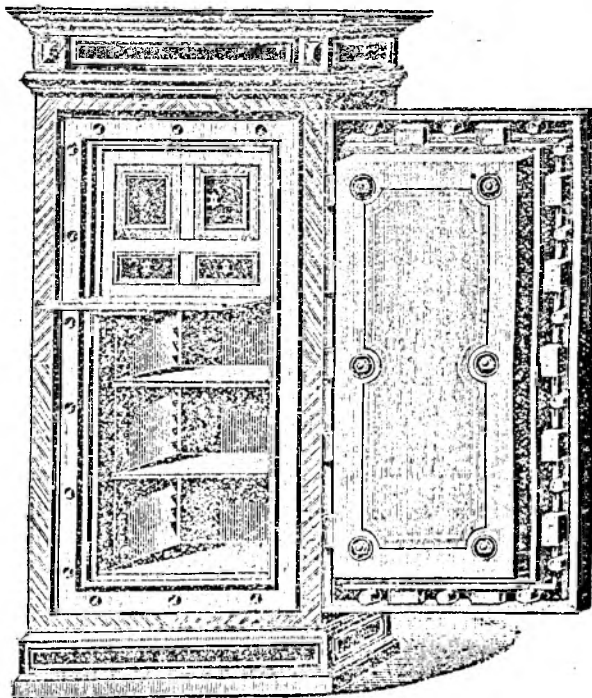
SIBIU, Plața Hermann 1, și str. Cisnădiei 6.

și recomandă:

Cassele sale pancerate de fer sau oțel pentru păstrarea de bani, cărți și documente, sigure contra focului și spargerii și făcut din o singură bucată de fer sau oțel; cassele sînt provăzute cu legături nevisibile și de aceea ofer cea mai mare siguranță contra spargerii.

Sînt foarte recomandabile pentru ofițiile comunale, bisericesti cum și de matricule, cu prețurile cele mai estine socotite se vînd după tocmeală, cum și cu achitarea în rate a prețului.

Liste de prețuri la cerere se trimit gratis și franco. 164 9—10

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și esoperează
Imprumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10—70 ani cu 2%—5³/₄%.

Credit personal

cu garanți și obligație pe 5—10 ani.
La functionari de stat, comitat și oraș precum și la oficeri credit simplu și fără garanți.
La dorință servim cu informațiune, rugând marcă pentru răspuns. 21 4—

„PECUNIA“

întreprindere de credit.
Sibiu, (Nagyszeben Quergasse nr. 27).

Mare atelier de fotografie

Emil Fischer,

Sibiu strada Cisnădiei (Heltnergasse nr. 6),
(în fața hotelului „Impăratul Romanilor“.)

Specialitate: Tablouri de copii, instantanee, de sport, precum și portrete singulare.

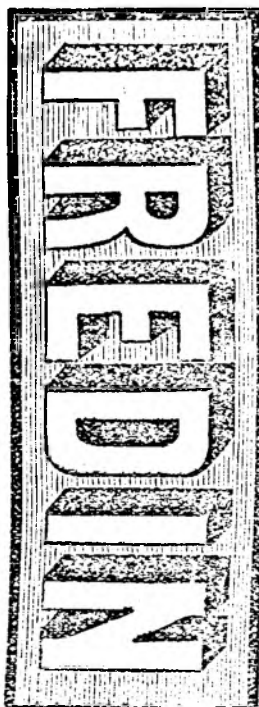
111 11—26

Reproducțiuni

de platina până la mărimea naturală.

*Fotografiază și afară de atelier.
Despărțământ special pentru pictură de portrete.*

Cereți numai

de-al lui

Selle & Kary's

cel mai bun mijloc de curățit pentru ori-ce încălțăminte fine

Galbin și negru

Cu deosebire e de recomandat pentru ghetă boxcaif, oscarina, chevreaux, și de lak.

Viena, XII/1. 25 5—20

În atențiune binevoitoare.

Din incidentul criselor de bere, ce amenință, ne luăm voia a face atent p. t. public și pe domnii proprietari de licențe de beuturi, asupra berii noastre, premiata cu „medalia de aur“ la espositia industrială din anul trecut din Sibiu, și anume:

„**Bere Transilvania**“ deschisă și neagră

aceasta din urmă à la berea de München) și

Bere bock-salvator, de grad superior

și invităm on. public a-și procura astfel de bere.

Espedarea berii noastre se face în butoaie de câte 25, 50 și 100 litre și în butelii à ⁵/₁₀ și ⁹/₁₀ litre, la ceea ce observăm, că berea de butelie se espedează la țeară numai în stare pasterisată, prin ceea ce se urcă în mod însemnat durabilitatea berii și se face posibil, ca și birtașii mai mici și cumpărătorii privați să poată avea în ori-care anotimp întotdeauna bere proaspătă.

Cu distinsă stimă

Prima fabrică ardeleană cu vapor, de bere a
Erezilor lui Ioan Habermann.

19 4—6

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juvaeri, obiecte de aur și de argint al lui Iuliu Erös, Sibiu (N. Szeben), strada Cisnădiei nr. 3.

Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și esaminate oficios și pe fiecare obiect este oficială vizibilă „marca“, afară de aceasta se dă garanță în scris despre veritatea fiecărui obiect.

Prețuri - curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 61 21—26

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Lanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Lanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor. Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

Nr. 160 F.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

107 11—

din Sibiu

—→* întemeiată la anul 1868 *←—

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune,
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: **95,727.010** coroane. Capitale asigurate asupra vieții: **10.102.362** coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.063 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.